БҮХЫ ЮУМЭЕЭ ФРОНТЫН ТУҺАДА!

Бүхы орокуудай пролетарнар, нэгэдэтны!

Бурят-монголой ҮНЭН

...(б)-гэй Обкомой, БМАССР-ай Верховно Советэй ба ВКП(б)-гай Улан-Удын Горкомой орган

...92 (3286) 1941 оной ноябрийн 29, суббота СЭН 15 МҮНГЭН

ОҺОЛ НАЗАГАЙ ЯБАДАЛЫЕ ОГТОШЬЕ ...ГАРГАНГҮЙ, ҺЭРЭМЖЭ БА ЭМХИДХЭЛЭЭ ...ЭАМ ДЭЭШЭНЬ ҮРГЭЭ!

...йсан болбол Москва тэмпэ... галзуу дошхолоор дутташа... байна. Фронтын Бүртэ алис... улам улам дутэлиэ. «Удэрнье, ...шье үргэлжэ байдаалууд бу... сэтэйгеер, тон хатуу шэн... болоход байна. Шуһаша... ан Гитлер хэдэа танк... ...нуудыгаа хаһаднаань... э энэ шэнэ добтолдоо жаг... оруулба. Немецко-фашистска... ...уд туйлай ехэ хорошодо... ...ибайбашье, арьяатан галзуу... ...ургашаал зүдэнэ. Улам бү... ...тэлжэ ябаһан үсэлэй аюул... ...абарһаа, ханхинама шанга... ...нее, гитлеровскэ Германий... ...бошэ тылдэ бусалхаяа ...ааһа... ...йгаа ушаралуудһаа бүрдэн... ябадал тэдэ арьяатануудые... ...удажа ураганань лэ туулга... ...эрэй эмхидхэжэ байгаа ре... ...шэнэ шэнэ армиуудһаа... ...н айха ябадал, США ба... ...ааһаа буу зэбсэгүүдэй айхаб... ...ехэер ерэжэ байгаа ябадал... ...нохосуудые ташуурдажа... ...ань лэ намнана. Немецко-фа... ...ска һүрэг дээрэмшэд болбол... ...мүнее үедэ Москва руу сту... ...орохын тулада бүхы хүсэ ша... ...эрэндүүлэн гаргажа байна. ...үүдэйнгээ тоогой талаар... ...ай нилээд булюу, илангаяа... ...уудаараа айхабтар булюу... ...шье, манай шэн зэрэгто... ...уд хорото дайсашье туй... ...ехэ хорошодо оруулна зэр... ...тэдэнэртэ үсэд хатуу эсэр... ...тэ хэжэ, дабшалтын тем... ...удааруулна. Дайсан болбол... ...эршье һаа, ураганал туран... ...ана. Фронтын зарим участо... ...ахи байдал аюулай хатуу... ...мэдэхэ хэрэгтэй.

...э һүртэ хатуу шанга үдэр... ...э ойол назагай ба һанаа... ябадал огтошье байха ёно... Москвагайхиг бүхэнэй, Моск... ...һуугаа советскэ гражданин... ...эй зүгһее фронт дээрэ бай... боецүүдэй гэжэ мэдэрхэ саг... Нилээд ехэ шуһа адхуулаан... ...рьска байдаануудай һүү... ...болоһон забһар хүүрее... ...вагай түмее тулалдаанууд... ...хүсеер эршэдэн эхилбэ. Ок... ...ока үзэрнүүд москвагайхидте... ...д ехэ һургаал үгее. Москва... ...д болбол Москвагаа бүхэл... ...тулаан, Москвада ороохо эй... ...дэгтүүр бүхэжүүлһэн рубе... ...ые байтуулхыг тулада тэрэ... ...р сагые хэрэглэһэн байна. ...жэ Москвае оршон тойрон... ...да эсэргүү хаалтанууд, барри... ...ууд дүүрэн байгуулагдаа... ...агай гэр бүхэн дабшашаг... ...бүхэ бастион хэрэмүүд бол... ...но ёнотой. Москвагай оборо... дайсанай дабашагүй болгохо... ...ерэ. Москвае дайсанай дабаг... ...й бүхэ хэрэм болгохо ябуулг... ...удые болото сэрэгэй теоиер, ...тургаеер эсэслэхэ хэрэгтэй. ...ай орондо тохёолдоһон на... ...шанга аюул һураараагүй бай... ...а байгагай, харин улам бүри... ...раа гэжэ октябрьска үдэр... ...э хэлаһан түүхэтэ алдаһал... ...о пүхэр Сталин урдишалан... ...улаа бэлэй. Мүнее хэда эдэ... ...үдэйнь тон гүн бүхы удха... ...мень урда урдыншаһаа... ...эр ойлгохо хэрэгтэй. Совет... ...нүүд аюулда дадамгай, тэ... ...й урдаһаа далтирагүй сэхэ...

...исо илгарһан конструкторнуудые ба ...АП-эй тусхай конструкторска бюрогой хүдэлмэрилэгшэдые шагналга

Улаан Армийн Агаарай Сэрэгэй хүсэнүүдэй зэбсэгжэлгэдэ аб... дайшалхы самолеттуудые зохёон байгуулгын талаар гайкам... амжалтануудые түй ...ааһанайгаа түлее СССР Сонгэй Верховно... Президиумэй Указаар оисо илгарһан бүлэг конструктор... ба авиапромышленностийн наркомадай тусхай конструкторо... рогой хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба.

Ленинэй орденоор—гланна конструкторай оролгошо Я. И. ...цев

Ажалай Улаан Тугай орденоор—7 хүн

Улаан Одоной орденоор—8 хүн

„Хүндэлэлэй тэмдэг" орденоор—17 хүн

„Ажалай гавьяатай түлее" медальер 20 хүн шагнагдаба.

(ТАСС).

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

НОЯБРИЙН 26-ай ҮГЭЭНЭЙ МЭДЭЭСЭ

Ноябрийн 25-ай һүнэй турша соо манай сэрэгүүд дайсанда эсэргүү байдаалуудые бүхы фронтнуудаа дээрэ ябуулба.

* * *

Баруун-Урда фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байгаа нүхэр Коротеевэй часть нэгэ үдэр соо болоһон байдаалуудые дайсанай 4 танк, 2 миномётно батарей, 88 автомашина, 1400 фашистска солдат ба офицерые үгы хэе. Капитан Запорожедын командалга доро ябадаг советска хоёр танк немецкэ танкнуудай колоннын атакые сухариса сохёо. Болоһон байдаанда танкистнуудай 2 немецкэ танк, 4 автомашина, 300 хүртэр солдат ба офицерые үгы хэһэн байна.

* * *

Орловско областийн немецүүдтэ эзэлэгдэһэн районуудаа фашистска золитуудай хэлэшэтэй муухай гэмтэ ябадалнуудые хэжэ байнаа тухай мэдээнүүд ороно. Сож мүрэнэй оршондо немецкэ харуулай сэрэг 7 колхозчидые бариба. Тэдэ колхозчидуудай нэгэндэ, «Красный Партизан» колхозой член юм гэһэн эмэгтэй байбэ. Гансаган «Партизан» гэһэн үгэ фашистнуудые галзууруулба. Тэдэ 7 колхозчик бүгэдэеее тэнцэ буудан алагдаһан байна. Ольховка ба Калиновка гэжэ тосхонуудай тарилаад немецүүдэй тонелго хэсэдэ эсэргүүцэлые һэдэбэ, тинхэдэнь

НОЯБРИЙН 26-ай ҮДЭШЭЙ МЭДЭЭСЭ

Ноябрийн 26-ай түрилда манай сэрэгүүд болбол дайсанда эсэргүү байдаалуудые бүхы фронтнуудаа дээрэ ябуулба. Илангаяа үсэд шанга байдаалуудые фронтын Волоколамско ба Сталиногорско участогуудаа дээрэ болоо.

Нэмэжэ эбтэһан барилгатыг ёноор, ноябрийн 23-да урда мэдээсэгдэһэн 19 самолет бэшэ, харин 55 немецкэ самолет унагаагдаһан байна.

Ноябрийн 25-да 33 немецкэ немецүүд тус деревнинүүдые тонолоон ба талдаһан байна. Почепска сельсоведэй Рогово тосхондо бүлиг фашистнуудые Кировай нарымжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Прудникова гэгшые нүхэер болобо. Гитлеровскэ алуурчадтэрэ эхэнэрые эзэбоогоод, үлдэжэ алаа.

* * *

Ороной нефтяной районуудай хүдэлмэрилшэд нефть абалгые ехэдхэхын түлее амжалгатайгаар тэмсэжэ байна. Бугурусланска нефтышэд шинэ участогые ашаглалгада оруулба. Энэдэ үрэндэгдэһэн скважинануд (нефть абадаг нүхэн) орондоо ехэлэн тоогой нэмэлтэ нефть үгэнэ. Участогой коллектив үдэрбээ үдэртэ нефть абалгынгаа түсэбые үлдүлэн дүүргэнэ. Эсэгэ ороно хамгаалгын дайнай эхилгэнээ хойно Бугурусланнефть болбол нефть абадаг шинэ участогуудые ашаглалгада абаа. Мүн участогуудта хэдэн зуун скважинануд бии юм. Автономно республикануудай нэгэн дотор бэдэрэгтын ехэ хүдэлмэринүүд ябуулагдажа байна. Энэдэ үрэндэлтын хүдэлмэри түрүүлжэ эхилэе. Һая олдоһон К. гэжэ талмай дээрэ 150-һаа дээшэ скважинануудые байгуулжа болоно. «Чокырталаа» гэжэ олзобори (Киргизи) нефть абалгын жэлэйнгээ түсэбые болзорбоонь урид дүүргэе. Продукциин сэрэйнь сан 9 процентэер доошорууулагдаа.

НОЯБРИЙН 26-ай ҮДЭШЭЙ МЭДЭЭСЭ

самолет үгы хэгдэбэ. Манай гэлэтэ—5 самолет.

Ноябрийн 26-да Москвагай хажуда 2 немецкэ самолет унагаагдаа.

* * *

Ноябрийн 25-да манай ангадлар 107 немецкэ танк, сэрэгүүдые тэжэ ябаһан 400 шалуу автомашина, 30 полевой ехэ буу, снарядуудтай 200 гаран ангаанай тэргэ, 25 зенитно-пулеметно точко, 50 гаран мотоцикл үгы хэгдэжэ, дайсанай 4 батальон шалуу ябаһан сэрэг хоходаһан байна.

Нүхэр Люшненкын боецүүд ноябрийн 24-дэ Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ 240-дэхи немецкэ ябгаа сэрэгэй полкые хэжэ һаанна ехёо. Мүнее нэгэ участок дээрэ нүхэр Брянцевой частьнуд ноябрийн 24 ба 25-да 49 немецкэ танк үгы хэгэд, дайсанай 5 батальон ябгаа сэрэгые хүдэн һалгаба.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байнаа нүхэр Брянцевэй часть болбол В. гэдэг тосхоной түлее болоһон хоёр үдэрэй байдаанда 1000 гаран немецкэ солдат ба офицерые хүдэһан байна. Манай боецүүд 26 станково ба гар пулемет, 3 миномет, радиостанци, арбаад мянган патрон ба бусад трофейнүүдые булаан абаа.

* * *

Бүлэг боецүүд дайсанай танкоо атакые гэдэрэнь солиго зуураа, шанга горючитай бутылкэнүүдэер 4 немецкэ танк үгы хэбэ. Эдэнүүдэй 2 танкые боец Попов гэгшэ үгы хэһэн байна.

* * *

Смоленскэ областийн партизанска отрядуд немецкэ булитарагшадые амжалгатайгаар хэдэнэ. Партизанууд болбол немецүүдэй дүйтэнэ даараадаа хоргодон хуласадаг деревнинүүдые фашистска солдадуудые нанган гаргаа. Нүхэр Г. гэгшэй отряд болбол К. деревнидэ амархаар байрлаһан немецкэ бүлэг мотоциклистнүүдые баһаган атаковалба. Партизанууд болбол немецкэ мотоциклнүүдэй байһан сарайда гал өгаагаа, тэндэһээ гүйлдэн гараһан немецкэ солдадуудые гранатануудаар шидэжэ алаһан байгаа. Эндэ байһан фашистска бандидуд барандаа үгы хэгдэбэ. С. гэдэг станци дээрэ немецүүд болбол 8 вагонные гэр болгожо ороод байба. Партизанууд нүхэрэй Люшненкын боецүүд ноябрийн 24-дэ Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ 240-дэхи немецкэ ябгаа сэрэгэй полкые хэжэ һаанна ехёо. Мүнее нэгэ участок дээрэ нүхэр Брянцевой частьнуд ноябрийн 24 ба 25-да 49 немецкэ танк үгы хэгэд, дайсанай 5 батальон ябгаа сэрэгые хүдэн һалгаба.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байнаа нүхэр Брянцевэй часть болбол В. гэдэг тосхоной түлее болоһон хоёр үдэрэй байдаанда 1000 гаран немецкэ солдат ба офицерые хүдэһан байна. Манай боецүүд 26 станково ба гар пулемет, 3 миномет, радиостанци, арбаад мянган патрон ба бусад трофейнүүдые булаан абаа.

* * *

Бүлэг боецүүд дайсанай танкоо атакые гэдэрэнь солиго зуураа, шанга горючитай бутылкэнүүдэер 4 немецкэ танк үгы хэбэ. Эдэнүүдэй 2 танкые боец Попов гэгшэ үгы хэһэн байна.

* * *

Смоленскэ областийн партизанска отрядуд немецкэ булитарагшадые амжалгатайгаар хэдэнэ. Партизанууд болбол немецүүдэй дүйтэнэ даараадаа хоргодон хуласадаг деревнинүүдые фашистска солдадуудые нанган гаргаа. Нүхэр Г. гэгшэй отряд болбол К. деревнидэ амархаар байрлаһан немецкэ бүлэг мотоциклистнүүдые баһаган атаковалба. Партизанууд болбол немецкэ мотоциклнүүдэй байһан сарайда гал өгаагаа, тэндэһээ гүйлдэн гараһан немецкэ солдадуудые гранатануудаар шидэжэ алаһан байгаа. Эндэ байһан фашистска бандидуд барандаа үгы хэгдэбэ. С. гэдэг станци дээрэ немецүүд болбол 8 вагонные гэр болгожо ороод байба. Партизанууд нүхэрэй Люшненкын боецүүд ноябрийн 24-дэ Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ 240-дэхи немецкэ ябгаа сэрэгэй полкые хэжэ һаанна ехёо. Мүнее нэгэ участок дээрэ нүхэр Брянцевой частьнуд ноябрийн 24 ба 25-да 49 немецкэ танк үгы хэгэд, дайсанай 5 батальон ябгаа сэрэгые хүдэн һалгаба.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байнаа нүхэр Брянцевэй часть болбол В. гэдэг тосхоной түлее болоһон хоёр үдэрэй байдаанда 1000 гаран немецкэ солдат ба офицерые хүдэһан байна. Манай боецүүд 26 станково ба гар пулемет, 3 миномет, радиостанци, арбаад мянган патрон ба бусад трофейнүүдые булаан абаа.

* * *

Бүлэг боецүүд дайсанай танкоо атакые гэдэрэнь солиго зуураа, шанга горючитай бутылкэнүүдэер 4 немецкэ танк үгы хэбэ. Эдэнүүдэй 2 танкые боец Попов гэгшэ үгы хэһэн байна.

* * *

Смоленскэ областийн партизанска отрядуд немецкэ булитарагшадые амжалгатайгаар хэдэнэ. Партизанууд болбол немецүүдэй дүйтэнэ даараадаа хоргодон хуласадаг деревнинүүдые фашистска солдадуудые нанган гаргаа. Нүхэр Г. гэгшэй отряд болбол К. деревнидэ амархаар байрлаһан немецкэ бүлэг мотоциклистнүүдые баһаган атаковалба. Партизанууд болбол немецкэ мотоциклнүүдэй байһан сарайда гал өгаагаа, тэндэһээ гүйлдэн гараһан немецкэ солдадуудые гранатануудаар шидэжэ алаһан байгаа. Эндэ байһан фашистска бандидуд барандаа үгы хэгдэбэ. С. гэдэг станци дээрэ немецүүд болбол 8 вагонные гэр болгожо ороод байба. Партизанууд

Эсэгэ ороноо хамгаалын дайнай фронтнуудаа дээрэһээ һүүлэй мэдээсэлнүүд

Советска патриотуудай эзэлдэгшэдые хүдалга

МАЛОЯРОСЛАВЕЦКА ЗҮГ, ноябрийн 24. (ТАСС-эй спецкорр). Фронтын манай участок дээрэ артиллерийскэ, миномётно ба пулеметно буудалгануудаа болоожо байна. Командир Голубевой частьнуудаа дайшалхы тагнуул хэжэ, өөдэдынгээ рубежүүдые бүхэнүүлхэ ябадалда үргэлжэлнэ.

Жагсаһаа гараһан командирнуудаа ямаршье сатта галаа шадаха шадабаритай ба зүрхэтэй сэрэгшэд Улаан Армийн подразделени бүхэнэ радиоой бэлэдүүдэй дунданаа дэбэгүүлэгдэнэ. Дайсантай тулалдаһан хатуу шанга байдаанда отделениин командир сержант Гончаров хүндеер шарахаба. Отделениин командалые боец Рашок гэгшэ бөедэ даажа абаһан байгаа. Тэрэ дорео вэрмгее эзэлгэтой командир гэжэ харуулжа, эршэлгэйгээр атакада нүхэдее хүгэлжэ, фашистска окопуд хүдэр харайдан ороо, айхабтар шанганаар дайсаниие хүдаһан байна. Хэдэхэн минута соо Рашок бөедэрее турбан немецкэ солдадые үгы хэбэ.

Танкова, артиллерийскэ ба ябгаа сэрэгэй частьнуудта гэр бүлдэрее ороо ябаһан советска патриотуудые столица тэшэ ороо замуудые хамгаалалсаха байна. Дунда һургуулиин 9-дэхи классай шабаг байһан хүбүүн ба багша өсэгэтэеэ Андреевтэй хамта артиллеристнүүд болоод, өөрэ частьда зэргэлэн жагсажа баатар зүрхэтэйгээр тулалдана. Эдэ хоёр дүлэтэ патриот саг зуураар хүдэлмэри ба һургуулиа орхёод, ямаг эхэ ороо хамгаалхаар һайн дурааараа мордоо юм. Андреевтэ мүнее зүрхэтэ сэрэгшэд тэйэн алдар солоор бүрхэгдее. Эдэнэй хэһэн дайнамхы хэрэгүүдые мэдэхэ болохой. Һаяхан байдаанай түлет дунда бүхы снарядуудайнь дуулаад байхада, дайсан түрилгээ үргэлжэлһеер байгаа. Тиихэдэнь өсэгэ Андреевынь мори хүлэеод, дайсанай буудалгын гал дүлэн соогуур ехэ бүхүүдтэй снарядуудые асарһан байна.

Е. Корнилов.

Фашистска танкнуудые хүдааша Василий Болотов

БАРУУН ФРОНТ, ноябрийн 21. (ТАСС-эй спецкорр). Штурмовик-летчик Василий Болотовой дайшалхы ябуулганууд тухай тон ехэ алдар соло бүхы Баруун фронт дээрэ дэлгэрэнхай. Василий Болотов болбол арьяатан галзуу дайсантай туйлай хатуу шанганаар тэмцэлдэжэ энэ алдар солиие олоһон хүн байна.

... Болотов хадаа нэгэтэ тагнуулда ябахадаа жалга соо байрлаһан фашистска танкнуудые, эдеэ хоол болбосоруулха гурбан бүхэнэ ба олон немецкэ солдадые харажархиһан байгаа. Болотовой мэдэлдэ ябаһан зүрхэтэ штурмовик самолет тэдэнэ ямаг хоёр добтолно ороо һаа. Летчикуудайнай хэлһэн бомбонууд тон хүрсэнэер ушаба, фашистска танкнуудые бүгэдэрее хүдэрэлгэ, нүхэнүүдые ба солдадуудые бүгэдэрее шахуу тэрэ жалга соо үхэлее олоһон байна юм.

Ноябрийн 11-дэ Василий Гаврилович Болотов болбол штурмовик нүхэдтее хамта нэгэ немецкэ аэродромэ „айшалаа" һэн. Тиигэжэ нэгэ „Юнкерс—88" ба нэгэ «Мессершмитт—109» самолетые бүгэ хэ сохёо һэн.

Болотов хадаа Москва тэшэ дугташадажа байдаг фашистнуудта удэрнье, һүнинье ялагдгүй хатуу шанга сохилгонуудые хэжэ байдаг. Алдар сууга советска штурмовик Болотов гэгшэ тон окерлон саг соо 70 немецкэ танк, ашаанай 180 автомашина, 700 гаран солдат ба офицерые, хэдэн арбаад бензоцистерне ба автобусые, ашаанай 5, дайшалхы 2 самолетые сансерна үгы хэһэн байна.

А. Хомяков.

Баруун фронт дээрэ

БАРУУН ФРОНТ, ноябрийн 24. (ТАСС-эй спецкорр). Манай фронтын Баруун-Хойто ба Урда участогуудаа дээрэ байдаа болбол ...дыншадал адаа шанганаар ябаа... байна. Тулалдаанай газарыг шоссейн харгинуудаа болоо. Дайсан болбол туйлай ехэ гэлтэнүүдтэ ороо, тэмбэшье добтолхо темпээ багадхамагүй. Арбаад эбдэртэй танкнуудаа, 100-таяа галдагдаһан автомашинануудаа, мянгаад немецкэ солдат ба офицерэй үхэсэгүүдые шоссе харгые ба тэрээнэй хажуугаархи газарые бүрхеен хушана. Тэмбэшье һаа дайсан болбол улам шэнэ дэмжэлгэ сэрэгүүдые хаана, байдал үрдынгаа хэбээр шанга зандаа.

Үнэрэһэн сүүдэнүүд Б. городой райондо болоһон шуһа адхалгата байдаануудаар тэмцэлдэдэбэ. Дайсан болбол тус городые эзэлхы тулада бүхы хүсээ хамгалжажа ноябрийн 23-ай үдэрэй бүүлэй хагаста танкнуудаараа шоссе харгы дээрэ түрэн гаража ерэд. С. пункт тэшэ эрьехые забһаһан байгаа. Харин советска артиллеристнүүд тэрээнэй түрүү сэрэгүүд тэшэ хүсэтэ шуурган шэнэ метала ба галаар сэрьёжо, дайсаниие эсгоолоон байна. Б. райондо манай частьнуудаа болбол дайсанай хоёр батальон шахуу ябгаа сэрэгые ба сэрэгэй ашаа тэйэн 40 автомашиные үгы хэбэ.

К. тэшэ ороо хойто ба баруун хойто замуудаа дээгүүр илангаяа шанга байдаанууд болоо. Советска сэрэгүүд болбох булюу хүсэтэй дайсанай түрилтые эрэлхэг шангаар гэдэргэнь сохиһонһоо гадна, манай оборонэ хүдэр хушуурын ороо тэжэ тэгэнэй һидэхэ бүрнь амжалгатайгаар гэдэргэнь сохижо байһан байна. Н. тосхоной райондо үдэшэ ороё болтор шуһа адхалгата тулалдаан болоо. Дайсанай танкнуудта туригдэжэ манай частьнуудта һүнинее байлга байдаһаар оборонын шэнэ рубеждэ сухариба. Энэ дайсан болбол хоёр тосхоние эзэлэн гэбэшье. энэнь тэдэндэ хоёр батальон ябгаа сэрэгэй, 60—70 автомашинын ба 15 танкын сэнтэй болоо.

Можайска зүүгэ Л., С. ба Р. гэдэг тосхонуудай районуудта урагшаа ябшаха гэһэн дайсанай отряд һолгаанууд аминдагүйгее.

Командир Ефремовой частьнуд үрэлэн тэшэ Г. тосхоние эзэлба. Командир Голубевой сэрэгүүд дайсанай позициинуудай түрүү залые артиллереер ба миномётоор буудана, урдынгаа дайшалхы рубежые барһаар байна. Й. гэдэг райондо нэгэ немецкэ танк, нэгэ пулемет үгы хэгдэжэ нэгэ миномётно ба 4 артиллерийскэ батарейнуудэй буудалгань дарагдаа, сэрэгэй хэрэгсэл ашажа ябаһан хэдэн автомашина галдагдаба.

Фронтын урда участок дээрэ хүндэ байдаанууд боложо байна. Үсэгэлдэр дайсан болбол өөдэдынгее танкнуудаар В. пункт тэшэ тогтуулба. Бүхэнэй хүсэтэй дайсанай түрилгые советскэ сэрэгүүд героитскаар тулан барина.

Эрэлгэтые, баатар зүрхые ба дайсанай танкнуудай урдаһаа шадабаритайгаар тэмсэхые манай алдарта артиллеристнүүд харуулба. Фронтын центральна участок дээрэ байрлаһан лейтенант Ступанченкын буудалгын позициде немецүүд болбол палуу шанга танкова атака хэһэн байгаа. Немецүүд болбол байдаанда 18 танк оруулжа ябуулба. Советскэ артиллеристнүүд тэрээнӭэнь тунхарагүй. Младша сержант комсомолец Ивановой ехэ буугай расчет болбол дайсанай танкова колонные түрүүлэн үгтаба. Айхабтар шанга буудалга хэһэн Ивановой расчет болбол дайсанай 2 танк ба 1 бронемашиные үгы хэжэ, танкова колонные тогтооһон байна. Һүүлээрынь дайсан болбол хажуу тэшэ зайлан ошохо баатай болоо. Гэбэшье, мүн тэндэнь буугай ба пулеметно гал дүлэн үгтаһан байгаа. Немецүүд ехэ гэлтэдэ ороһоншье мүртее түрилтее зогсоогүй манай буудалгын позициие удангүй баба дахин атаковалба. Энэ удаада, младша сержант Чужинай ехэ буугай расчет илгаржа, сэхэ тулалгаараа 3 немецкэ танк үгы хэһэн байна. Дайсан болбол хуушан позициидаа сухарин ошоо. Үглеедэрынь немецүүд резервнүүдэе асараад, манай артиллерийскэ позициие шэнэер атаковалга гэжэ шидхэбэ. Тэдэ немецүүдэй энэ атакань амжалгатай боложо шадагүй. Немецүүд болбол тулалдаһан газар дээрее 10 танк, 1 бронемашина халад, 70 солдат ба офицерые алуулжа орёод гэдэргээ сухарһан байна.

Й. Грибов.

БҮГЭДЭНИИТЫН ӨӨРӨГӨЙ ҺУРАЛСАЛ

Һайн ба муу жэшээнүүд

Жабхаланта һайхан эхэ ороно, жаргал түгэлдэр ажабайдалаа хамгаалгада бүүгаа барин бодохо, жадаяа агсан жагсахын тулада бэеэ бэлэдхэхэ зорилгоор, олилдаанай мэргэжэл шудалалга хаа хаанагүй үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа захаланхай.

Манай республика дотор эдэ хэрэгэер эрхим туулалтанууд бии...лүүлэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, эдэ аймагай «Улаан Үшеетэй» колхозойхид бүгэдэнитын сэрэгэй пуралсалда ороодсотойгоор ба эдэбхитэйгээр хабаадажа, шухала мэргэжэлнүүдые сусаршагүйгээр шудалжа байнад. Нүхэр Эрдынеев Данзанай хүтэлбэрилдэг подразделени эрхим жэшээнүүдые харуулна. Эртэнһээ бэлэдхэгдэдэг ушарһаань, ээлжээтэ занятинуудынь һонирхолтойгоор үнгэргэгдэдэг. Заршам эбдэхэ ябадал нэгэтэшье гараагүй. Тус подразделениихид богонихон сагай болоор соо политовкын материальна частьнуудтай танилсаад, жадын байдаанай гурим, мүлхихэ ба марааже ороохо шадабари гэхэ мэтые амжалгатайгаар шудалжа байна. Нүхэд Чагдар Галданов, Дашидондог Бадмажапов, Цыбиков ба бусад хэдэн колхозчидуд үзэһэн зүйлнүүдээ үнэлгээр һайнаар ойлгобо. Боецүүдынь мүнее үедэ гол анхаралаа поход, нэжээдээрээ дайлалгалгын тактикада зорюулна.

Гэхэ зуура, мүнее хүртэр мүртэй хүдэлмэри ябуулагүй подразделениүд бии байнаар. Енхортохи пунктда (командирынь нүхэр Попов) һуралсалайнь занятинуудые эмхи муутайгаар ябуулагдана: 34 хүн һураха ёнотой байһан аад, нилээ 8 хүн хабаадуулагдаа. Тэрэ мүртее эдэнэй зарьманинь занятиһаа гээгдэнэ. Мүн нимэл ушарнууд Баянска с/совелтэхи (начальникынь нүхэр Аксенов) пунктнуудта үзэгдэнэ.

Эдэ харюусалгата хэрэгые хажуу талаһаань харагшыг үүрэг дүүргэдэг заншалые эрхимхо, түрүүшүүлэй жэшээ бүгэдын шадабари болгохо ба тусхайта программые тогтоогдомол болоор соонь дүүргэхэ эрид шууд хэмжее абахыень аймагай эмхи зургаануудһаа эригдэнэ.

П. Михайлов.

Эрхим боецүүд

Героическа Улаан Армийн боецүүд болбол хорото дайсан гитлеризмдэ эсэргүүсэн агуухэ эхэ ороо эрэлхэгээр хамгаалжа ябана. Советскэ тыл үдэр бүри бэхижэн алдарта баатарнуудтаа эрхим туһалажа үзүүлжэ байна.

Бурят-Монголой патриотууд бүгэдэнитын сэрэгэй һуралсалда хабаадалсаһаар хэлэн һаре болебо.

Педагогическа институтай дэргэдэ һуралсалай туспаар сэрэгэй пункт бии. Энэ пунктда всевобучын боецүүдые бүхы хэрэгсэлнүүдээрынь хангажа шадаха наглядна туһаламжа ба һуралсалай бүү зэбсэгүүд бүрин бэлэдхэгдэнэй. Институтай профессорнууд, багшанар ба техническэ хүдэлмэрилэгшэдһээ бүридэһэн подразделениихид ПВХО-гэй нормые «һайн» ба «эрхим һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр үгэһэн, жаят зарим устав ба гарнизонно албанай устав һайнаар шудалһан байна. Мүн жагсаалай бэлэдхэлээр хэдэн занятиг үнгэргэгдее.

Энэ подразделениин боецүүд винтовкын часть, граната, гар пулемет гэхэ мэтые һайнаар шудалһан байна.

Тэрэшэлэн һуралсалай буудалга болоо. Түрүүшын занятида инструктудай кассир нүхэр Тогоев эрхим һайнаар буудажа, командованиин эзэлгее баяснаан абаба. Мүн багшанар нүхэд Хабаев, Абрамов, Цыбиков, Савинов, доцент Серебряков ба бусад муу бэшээр буудаһан байна.

Тус подразделениин командирнууд капитан нүхэр Попович ба лейтенантнууд нүхэд Ермошин, Мигалов гэгшэд боец бүрнинь отличник болгохын түлее бүхы оролдолтоо гаргаад.

Профессор В. КУДРЯВЦЕВ.

!АЛУУРШАДАЙ ТЭЭМЭЭРЭЭ ХАРАЛ ТАВИХ ХЭРЭГТЭЙ!

АЛУУРШАД

...Сельсоведэй газаа 9 хуурсаг байна. Тэдэнэй табаниинь бишихан хуугэдэй байгаа. Энээнийе харанан, хүн бүхэн тэдэ хуурсагууд соо баахан хүүгэдэй хүүр байнынь мэдэнэ гэбэшье, эдэ үхибүүдые саг бусын үхэлдэ хүргэхынь бузар алууршадые юун баалааб гэжэ мэдээгүйнь элитэ.

Зүгөөр, хуурсагуудай дэргэдэ байнан барагар шараитай хүнүүд болбол сэрэгэй ямаршье объектгүй, юрын хотон нуурние бомбохынь гитлеровскэ летчигуудые юун баалааб гэжэ найтар мэдэжэ байгаа. Славянска угсаатанай үхибүүд тушаа тевтонско зэбүүрхэл хадаа эдэ дээрмэшэдые хүтэлбэрилдэг байха юм.

Октябрийн нэгэнэй үдэр хадаа Варюшка Гусиковагай бүхы наханай дурасхаалда мартагдахагүй үдэр болохо ёнотой байнаа. Кулешевскэ колхозниигой 8 наханай басаган энэ үдэр түрүүшынхээ нургуулийн богоно алхаха байнан юм.

Гэбэшье, хайрата басаган үнинөөс хүлеэнэн түрүүшын урогоо үзэжэ үрдеэгүй. Өөрынгөө түрэлхи тосхоной үйлсөөр номууд ба пеналаа баряад ябаха хүсэлынь хүсэлдэбэгүй. Үй бута нуртөөс нандаргагдаһан гөр дорохоо энэ басаганай хүүрые олоходо, тэрэ пеналаа гартаа алханхай хөбтөбэ.

Варюшкын түрөөнэн ба зол жаргалтайгаар урган хүмүүжэнэн хашаа соонь фашистска летчигой хаанан бомбын тэнэрхэ үедэ, тэрэ хайрата басаган тэбхэрхэн пенал соогоо нуралсалай хэрэгсэлнүүдые ябталан хэжэ нуунан байгаа...

Амгалан ажаһуунан арад зонтой тосхонуудта имагта дошхон добтолгонуудые хэхэдээ, немецкэ летчигууд хадаа нуртуулийн хашта соогуур, үйлсөөр, тала талмай дээгүүр багашуудай—үхибүүдэй ябахынь хорабашье, хайра гамгүйгөөр буудадаг байна.

Тэдэ нохосууд Мимоново деревни дээгүүр нидэхэдээ, тэндэ сэрэгэй ямаршье объектын үгые харабашье, тала талмай дээгүүр наадажа ябаһан советскэ үхибүүдые пулемедоор буулгаба. Энэ ушар октябрийн 5-ай үдэшын 5 час 40 минутада болоһон юм. Буудагдаһан зургаан советскэ гражданинай булгагайнь наһа хамталхада 50 хүрэхэгүй байба!

Желябна деревнидэ сүмэрэн ороһон фашистска зэрлиг алууршад тоножо дээрмэдэжэ абаһаан юумэндээ сэдьхэлээ ханаагүй, 11 үхибүүдые буудан алаһан байна. Хүхсөр нарай хэдэн үхибүүд өөһэдынгөө үлгынүүд соо үхэшэнэн байба...

Советскэ истребительнүүдээр намнугдан газарта буунан немецкэ летчик Курт Гред гэгшэ манай үхибүүдые зорюута буудан аладаг байнан тухайгаа мүшхэбэри дээрээ арсаагүй байха юм. Курт Гред ба тэрээнэй туһамаршад хадаа советскэ орондо үхибүүдэй ами зэргэ өхээр инагладагые һайтар мэдэдэг байгаа.

Тэрээнһээ гадна, фашистска хара золигууд хадаа ямаршье гэмэмэгүй үхибүүдые алаха хюдахаһаа гадна, тэдэнэй хубсаһа хунарынь абадаг байна. Бута сохигдоһон немецкэ танкнууд соohоо советскэ үхибүүдэй костюм ба бусад хубсаһанууде манай боецүүд олодог байна.

«Минии Вилли, шамайгаа мартаагүйншни түлөө баясанаб. Гэхэ зуура, өөрынгөө Бертальдада бэлэг тухай юушье бэшээгүйшни намайе гайхуулха. Абамни мартахагүй гэжэ тэрэ этигэнхэй...»—гэжэ өөрынгөө эрэ-лейтенантда Шлезвитэнһээ госпожа Герта Штубе бэшэнэн байна.

Нээрээшье, бандит-абань өөрынгөө хүбүүн тухай мартахагүй! Зүгөөр, тэрээндэ өхэ урагшагүй байшоо. Лейтенант Штубеин урда тээ ясаһан бузар золигууд бүхы магазинуудые тоножорхиһон байгаа ха. Иимэ ушар дээрэнээ шэнэ хубсаһа олонгүй советскэ үхибүүдэй хуушан хубсаһанууде булаака баатай болоһон байгаа. Рудни городой үхибүүдһээ булаажа абтаһан костюм бута сохигдоһон танк соohоонь олдоһон байна. Зохидхон ба һайн үдэрэй костюм! Энээнийе ёлкодо ба нургуулийн һайн үдэртэ ошоходоо тэрэ хүбүүн үмдэдэг байгаа ха гэжэ һанахаар байба.

Лейтенант Штубе хадаа советскэ гранатометчигой гарта орожо, шархяа хатаагаа. Үри түлөөнэн үшөө хүсэдөөр,—шуһанай түлөө шуһаар абтаха байха!

Фашистска нохосуд болбол бишихан Варюшкын шуһанай түлөө харюусаха.

Ц. Солодарь.

Баруун зүг.

Хэзээшье хүлисэхэгүйбди!

Сентябрьда болоһон ушар. Нэгэ соединенийн хүдөө госпитальтэ тээшэ хоёр улаа хойно хойноһоо нубарилдан ябаба. Харгын тоohондо ухаа болоһон тэргэ дээрэ 6 үхибүүд хөбтээ һэн. Тэдэнэй дунда хөбтөнөн, сайбар шара үнэтэй заахан басаганай вофточкоонь шуһаар будагдашаһан байба. Баһа нэгэ хүбүүшэй баруун гарынь гэмтэшэнхэй һанжажа байгаа һэн.

Эдэ үхибүүдыеннай эрлиг хорото фашистнууд эдлөбөлөнөн, гэмтээнэн байгаа. Гитлеровскэ хара золигууд гэдэргээ сухариха үедөө Ярцев нютагта ойрохон байдаг Холм гэжэ хотоной амитан бүтэдые алаһан ба зобооһон байна.

Эдэ аашанууд тухайда Иванов Володя иигэжэ хөөрэнэ:

— Нэгэтэ [illegible] дээрмэшэд сухарижа тонилхынгоо урда тээ Холм гэдэг хотоной наһажаһан хүнүүдые намнаха, хюдахаһаа гадна, баяханууд үхибүүдыешье байг гээгүй зобооһон, хорлоһон юм. Жэшээлхэдэ, Смирнова Нина гэгшын сээжэ уруунь буудажархиба. Манай эдибхитэд тухайда хэлэхые баалажа, минии гарые мушхаа һэн. Намһаа юушье туйлажа ядахадаа, хоёр гарыемни хойшоонь нугалжа, гамгүйгөөр пасаа һэн. Зольбо нохосуудаар зобоогдоһон нүхэд тухайдаа арбанхөёртой хүбүүн хөөрэһэн байна.

Немецко-фашистска хара золигууд 8 наһатай Лена Одинцовагай нюурыень бала сохёо. Тэрэнэй бөөдэнэ шемнэй [illegible] зараа үлэнхэй. Люба Крылова ба Лена Смирнова гэгшэд фашистска минэдэ дайрагдэн шархатаһан байна.

Володя болбол мүн сохитдоһон ба шуһа нүжэ болоһон үхибүүдые Улаан Армийн боецүүдэй хайшан гэжэ сугчуулан абаһан тухайда хөөрөбө. Капитан Смирнов эдэ үхибүүдые дары сагаа госпитальдо абаашахые захирһан байна. Командир хадаа манай үхибүүдые дорожолоһон, зобооһонойнь түлөө фашистнуудта хүлисэхэгүйе боецүүдтээ захирба.

Боецүүд булгадаа:

— Хүлисэхэгүйбди!—гэжэ нэгэн дуугаар нярд гэсэ мэдүүлнэ.

В. Чернышов.

Баруун зүг.

Дүрбэтэй басаганай гэдэньень хаха эсхэбэ

Госпиталиин хүдэлмэрилэгшын бэшэг

Гитлеровскэ дээрмэшэдэй эрлиг аашада дайрагдан гэмэлтэһэн үхибүүд мавай госпитальдо олон асарагдадаг байна.

13 наһатай А. И. Шпоков, 14-тэй А. В. Гавришев, 12-той И. Я. Конашенко ба 13-тай Н. С. Даньгин гэгшэд Я. тосхон шадар үнеэдээ харуулжа ябаба. Гэнэтэ немецкэ самолет нидэжэ ирээд, адуулгада ябаһан үнеэдые агаарһаа буудажа оробо. Тэдэ үнэбүүд тэрьедэн, хажуу тээшээ харайлдашаһан байгаа ха. Хорото бузар ёлеиуд хойноһоонь наннажа бомбодобо. Хүүгэд барандаа хүндэр шархатаад, манай госпитальдо асарагдаа һэн.

Мүн тэрэ тосхон шадар нэгэ фашистска танк нэбтэрэн орожо, замда ушарһан 12-той П. В. Минчиков гэгшые барнад, советскэ сэрэгүүдэй байнан газарые заажа үгэ гэжэ зандаран хашаба. Тэрэ хүбүүнһээ нюушье туйлажа ядахадаа, бэрэд хара золигууд бэһэндээ байнан кинжал абажа гэн зэнэтүй Минчиковэй гэдэнэ урду шаанан байна. Минчиков госпитальдо орсо. Дайсанай танкист дары бэһэлгээн, машинатана-хамта мэнэйхидаар өөлөгдөө.

Фашистска хара золигуудаар хорлогдоһон [illegible] гарнагдаһан, гар ба хүлөө гэмтэнэн 4 наһатай Женя басаган манай госпитальдо ороһон ааб, үбшэнэйнгөө өхэдэ тэсэнгүй үхөө һэн. Гитлеровскэ дээрмэшэдэар хэгдэнэн дорожолоогые баран аль бэшиже шадагдахагүй байна. Городууд ба тосхонуудынгай тоноһон, галдаһанайнь түлөө, мүн зэмэгүй зоннине зэрлигээр дорожолоһонойнь ба үхибүүд, эхэнарнүүд, үбгэд хүгшэдыеннай алаһан, зобооһонойнь түлөө харюугаа абаха сигнал улам дүтэлжэ байнанда этигэнэбди.

Госпиталиин военком политрук М. МИНИН.

Дайлалдажа байгаа Арми.

Зэрлиг нохосуудта хараал шэнгэг!

[illegible]

Байшанаг [illegible] хи[illegible]до [illegible] доб[illegible] хоз[illegible] Тэр[illegible]эн х[illegible] дүүрэр хөнэн картаабхатай [illegible]шок дала мурөөе буулгажа, тэрэнэйгээ хажуда хөлэнэ, картаабхаар дүүрэн ведро табилсаба. Бэһэдээ һуйбадаһан һүлөөсэ мултаран [illegible] һүлэдэр, хөрөө[illegible]ан, бидэнэй хажуда зэргэлэн һууба.

Ямар [illegible] юуна яриха[illegible] наһан [illegible] гэжэ [illegible] нээнь [illegible] абаа[illegible] гараба. Уршалаһаһан нидэнь хүлэрэнхэй, үетэнэн ба хуурагаһаан хургануудаараа гаанр шэмхэлжэ байгаа һэн.

Бидэнэр аанр шэмэгүй болоһоод, хөөрэлынь хүлеэжэ байбабди. Үбгэнтэн өөрхөөс доороорууба. Уна уужа үндэна харюулаад, хөөрэжэ эхилэв һэн.

— Би үбгэрөөб, удахагүй 80 хүрэхэм. Нанайе Петр гэжэ нэрлэдэг. Обогни—Нефедов. Мүнөө шитажа байгаашь тосхондо бүхы найзаа үнгөрөөб.

Арбан жэлэй саада тээ хүтшэмни аалаад, би басагантайа үлөө һэм. Тэрэ үедэ багасаанни багшын һуртуулида нуража байгаа бэлэй. Үе-болоод жэ үхидөө ошогшо һэм. Наташамни нүхэдтээ ехэтэ бансадаг һэн.

Наташа басагамни һуртуулиа тэрэ хабар дүүргээд, өөрынгөө тосхондо багшын хүдэлмэридэ ороһон байгаа. Хоёрдохи үбэлөө хүршэ тосхондохи багша Василий Ивановичын һанташинь болоһон юм. Минии сэдьхэл ханажа, тэдэнэйдэ Вася гэжэ хүбүүн түрөө бэлэй. Би тэрэ хүбүүнэй үртэмжэлии өхэ болгоо һэм. Ямар жаргалтай байгаа гээшэб. Аша хүбүүнэй хүлөөсөө [illegible] [illegible] [illegible]

Улаан Армидаа боецүүд—санашадые бэлэдхэе!

Партийна ажабайдал

ХҮДЭЛМЭРЕЭ ШЭНЭДХЭН ТАБЯАГҮЙ

...ын аймагай Дээдэ Торийн ...ой «Улаан Номто» колхозой ...эхи парторганизациин зарим ...торнууд эсэгэ ороэсо хам...лагын дайнай үдэрнүүдтэ ба...эшэ хүдэлмэри хэһэн байна. ...эшээлхэдэ, ВКП(б) гэй чле... кандидат, агитатор нүхэр ...Жамбалов Номто гэжэ өөрын... участок дээрэ 10 айлай дунда ...ационно хүдэлмэрие саг үр... хэнэ. Нүхэр Жамбалов олон ...алаар хөөрэлдөө хэбэ. Илан... Улаан Армидаа нуулаан түб...най фонд байгуулгын талаар ...хүдэлмэри хэһэн байна. Нүхэр ...балов—2 арһа, 1 пэгэл, 2 ...валенка ба баарья үгэжэ, ...ө үльгэр жэшээ харуулба. ...нэй жэшээгэр 10 айлынь ...1 дэгэл, 1—1 валенка ба ...ья үгэбэд.

...үнөө нүхэр Сталинай элидхэл... колхознигуудаа танилсуулаад, ...эр Жамбалов өөрөө нэгэ гахай ...эхэ уялгыа түрүүлэн абаа. ...10 айлынь 1—1 хони гү, ...ямаа тэжээхэбди гэжэ уялга... ...ие абаба. Зүгөөр Жамбаловай ...н байн үүсхэлые коммунист... ...бүгдэ дэмжэгүй байха юм.

Энэ парторганизациин бүхы агитаторнууд нүхэр Жамбалов мэтээр хүдэлмэрилэгүй. Ноябрьда агитаторнуудтай пэгэшье семинар хэгдээгүй, тэдэндэ даалгабари үгтөөгүй гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр Гендунова хэлэшэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой VII пленум дээрэ энэ организациин агитационно-олонилгын хүдэлмэриень эрид шууд шүүмжэлнэн байбашье haань, нүхэр Гендунова мүнөө хүртэр хүдэлмэрээ сэрэгэй байдалда тааралдуулан табяжа шадаагүй байна.

Агитаторнууд Будаев Дэржи, Гармаев Ж., Тучинова гэгшэд колхознигуудай дунда ороёдоо хөөрэлдөө хэегүй.

Агитационно ойлгуулажжын хүдэлмэриин ниимэ муу байнаи дээрэнээ тус колхозой ажал-ябуулгада горьтойхон дутагдалнууд үзэгдэнэ. «Улаан Номто» колхоз ноябриин 18-ай мэдээгээр 249 центнер тарыа уялгата түлөбөрөө ба натура түлөбөрөө тушаагаадүй байгаа. Малай үбэлжэлгын бэлэдхэл хангагдаагүй. Нэгэшэ фермэдэ үбһөөэ зөөгөөдүй. Тэжээлээр малайнь арайхан 50 процентээ дээшэ бэшэнь хангагдаһан байна.

Мүн гүрэнэй мал үсхэбэрилгын түсэбые гүйсэдхэлтэ муу байна. Илангаяа хониной талаар түсэб өхэ дутуу гүйсэдхэлтэй. Дутуу малаа гүйсэлдүүлхын тула колхознигуудтаяа контрактациншье ябуулигүй.

Иимэ байдалынь колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаевай ба парторганизациин секретарь Гендуновагайшье haнаал сэдьхэлые зобооногүй. Энэ асуудалда партийна организациин гол анхаралые хандуулжа шадагдаагүй байна. Парторганизаци болбол колхозой правлениин ажал-ябуулгые хянаха талаар ороёдоошье юумэ хэнэгүй, колхозой түрүүлэгшын хүдэлмэридэ туһалнагүй. Үйлэбэриигөө түсэбые дүүргэхэ ябадалда коммунистнуудаа элсүүлнэгүй.

ВКП(б)-гэй Зэдын айком болбол «Улаан Номто» колхозой дэргэдэхи эхин парторганизациин хүдэлмэридэхи энэ өхэшэг дутуу зүйлнүүдые заһаха тухай шухала хэмжээнүүдые дары абаха ёһотой.

Хаетов.

Баян дүршэлтэд

Малажалай ашаг олные дээшэлүүлхэ хэрэгтэ Иволгын аймагаа Гурульбинска сельсоведэй Маяковскын нэрэмжэтэ колхозой һүүтоварна фермын хүдэлмэришэд жэшээтэ һайн амжалтануудые түйлаһан байна.

Энэ фермын түрүүшүүл—haалишад оа малшад үсэд ороёлогго гаргаһанайгаа ашаар 1941 оной һүүгэй haалгын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн гэхэ гү, али түсэбэйнгөө дээдэ тээ 16183 литр һүүгэй колхоздоо үгэһэн байна.

Малажал дээрэ бага наһанһаа хойшо хүдэлмэрилжэ баян дүршэлтэй болоһон, Хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хэдэ дахин хабаалаһан, фермые даагша нүхэр Власьевская гэгшын шадамар хүүгэлэрэй доро тус фермэ дайнай дүрбэн һарын турша соо һүүгэй haалгынгаа түсэбые 200 процент гүйсэдхэһэн байха юм. Нүхэр Власьевская гэгшэ зунай ба намарай үедэ haалиин үнөөдэй эдуулгые зүбөөр табиһан, мүнөө малаа дуулаан ба садхалаа байра байдалаар хангаһан байна.

Эрхим haалиша Анна Митрафановна Мордовская гэгшэ дүроэн һарын турша соо 5100 литр һүүгэй haаха түсэлтэй баһан аал, 10335 литр haажа, гайхамшагта амжалга туйлаһан байна. Нүхэр Мордовская малай ашаг олные дээшэлүүлһэнэйгээ түлөө 785 литр һүүгэй абаа.

Нүхэр Мордовская малажал дээрэ олон жэл соо хүдэлмэрилжэ баһан ба энэ үе соогоо нэгэшье түлэй хоролтогүй байна. Тэрээнэй харуулжа байгаа үнеэдэй байра байдал ходоодоо сэбэрхэн байлаг, үнеэдэйнгээ байрые һайжаруулха дулаалхын, үбһэ тэжээлые зүбөөр гаргашалхын түлөө үдэр һүнигүй ороёдоно.

Мүн фермын haалишад Бурятковская, Ступанова ба бусад harай мал түлжүүлгын ба һүүгэй haалгын талаар һайн амжалтануудые түйлажа, 600—700 литр һүүгэй нэмэлтэ түлэбэри болгон абаһан байна.

А. Костеев.

БОЛЗОРҺОО 2-3 ЧАС УРИД

Селенгын үһанзамай пароходствын хүдэлмэришэд хаалаан бүхэнд-е шэнэнүүд амжалтануудые түйлажа байна.

Ноябриин 26 ай үдэр нүхэр Левагинай хүтэлбэрилдэг котельщигүүдэй бригада «Ангарская 3» гэжэ пароходой корпус заһабарилха зуураа халаанайнгаа нормые болзорһоо 2—3 час урид 200 процент дүүргэбэ.

Эрхим электросварщигуудаа нүхэд Карпюк ба Воронин гэгшэд энэ корпусой заһабариигада урда урдынхнһаа габшагайгаар ороёсожо, халаанайнгаа даалгабариннуудые 300—350 процентһээ дээшэ гүйсадхэһэн байна.

Т. Громова.

ТҮРҮҮ ҺУУРИДА

Улан-Удын Маханай консервэ комбинадай жесянно-баночна цех комбинат соохи мүрысөөнөө түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тус цехэй түрүү үүл дайнай эхилһэн hаа хойшо, иманганга haлын хэдэн үдэрнүүдтэ үйлэ эрин бүри үнэр бүтөөсэнүүдые харуулна. Жэшээлхэлэ, нүхэд Кривогоренцева, Решетова, Сахаров гэгшэд нүхэр Сталинай элидхэл ба үгын гүнзэгы уялые ойлгоһоноогоо удаа үдэрэй гурба ба гурба хахад нормонуудые үгэнэ.

Т. Табонарсунская.

Эсэшэ сусаршагүйгөөр хүдэлмэрилхэбди

«Улаан Ярууна» колхозой членүүд Московско Советэй баярай заседани дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн элидхэлые зүбшэн хэлсээд байхадаа, энээнһээ хойшо ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ хамаг бүхы ажахын кампаниинуудые хаһа саг соонь үнэргэхэбди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлһэн байна юм.

Тэдэнэр суглаан дээрээ баталан абаһан тогтоол соогоо нигэжэ бэшэбэ:

„Гүрэндэ тушаха бүхы уялгата тушаалгануудаа 3 хоногой болзор соо хүсэд дүүргэхэ; хибарай тарилгын үрһэнэй фонд байгуулха ба машина зэ эсэгүүдые заһахэ хүдэлмэриие энэ оной январиин 1 хүртэр сүм дүүргэхэ; бүхы агротехническэ хэмжээнбуулгануудые тогтоогдоһон болзор соонь һайн шанартайгаар бэелүүлхэ; адуу мал үсхэбэрилхэ тушаа гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүх бүхы хүсөөрөө ороёдохо“.

«Улаан Ярууна» артелиин членүүд болбол дайсаниие дуулһан дыража һалгахын тулада үдэр һүни илгадгүй эсэшэ сусаршагүйгөөр хүдэлмэрилхөөр зоригжалхой.

Ш. Александров.

Алта малталгын жэлэй түсэб дүүрэбэ

Иваг hайхан эхэ орондомнай добтолһон фашистска хара зэлигуулые хяа hамна сехижо, газар дэлхэйн хүрһөн дээрэнээ хүнһажа hалгахын түлөө манай советска арад зон хаа хаанагүй ажалай бэлэтаршалга харуулна.

Аяар холын «Баргузинзолото» комбинадай бүхы коллективэй дунда дэлгэрһэн энэ патриотическа дэжэлтын ашаар, тэдэнэр ажалайнгаа бүтээсые нилээд дээшэлүүлээ. Энээнэй эсэстэ тэдэнэр алта малталгын 1941 оной ноябриин 10 хүртэр сүм дүүргэхэ; бүхы агротехническэ хэмжээнбуулгануудые тогтоогдоһон болзор соонь һайн шанартайгаар бэелүүлхэ; адуу мал үсхэбэрилхэ тушаа гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүх бүхы хүсөөрөө ороёдохо“.

«Улаан Ярууна» артелиин членүүд болбол дайсаниие дуулһан дыража һалгахын тулада үдэр һүни илгадгүй эсэшэ сусаршагүйгөөр хүдэлмэрилхөөр зоригжалхой.

Ш. Александров.

Үндэр ургасын үндэһэ һуури

1941 оной ноябриин 6-да Московско Советэй баярай заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ нүхэр Сталин болбол хүдөө ажахын урда тон харюусалгатай зорилго табиха зуураа нигэжэ заабан байна:

«Манай эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд фронтдо ба ороёдоо улам өхөөр тарыа, мяха, түүхэй эдэл үгахын түлөө эсэшэ сусаршагүйгөөр ажаллахань зайлашагүй шухала...».

Иимэһээ үндэр ургаса абахын тулада агротехническэ хэмжээябуулгануудые бэелүүлхэ гэһэн имагта харюусалгата зорилго бидэнэй урда табигдана.

Этээ мүнөө, үбэлэй сагта, ябуулагдаха агротехническэ хэмжээябуулгануд гэбэл: саһа тогтоолго, тарыалан ба хадалан дээрээ шэбхэ адхалга, үнэһэ, шубуунай аргал ба бусадые суглуулалга—эдэ болоно.

Манай Бурят-Монголой Республика болбол ган районуудта тоологдодог туладань саһа тогтоохо ябадал манай колхозуудта өхэ шухала асуудал болоно. Саһа тогтоолго хадаа газарай хүрһэндэ шиниг нойто элбэгжүүлхэ эгээл хүсэтэй ба гол зэбсэг мүн.

Саһа тогтооһон газарта 10 сантиметр хүртэр гүнзэгы үһан газарай хүрһэндэ сугларжа, ямаршье ган үедэ тэсэхээр эрхэ байдалые ургасада байгуулдаг юм гэжэ бүхы туршалгануд элирүүлһэн байдаг. Энэ ушар байдалые Союзай ба манай республикын бүхы ефремовецүүд ажал дэрээ баталан харуулаа. Саһа тогтооһон газарнуудта ургаса халаа 25 процент гү, али гектарай 30 пуд хүртэр нэмэдэг юм гэжэ ефремовецүүдэй дүй дүршэл харуулһан байна.

Саһа тогтоохо бүхы арга байдалнуудай бии байтарынь зарим колхозууд ба агрономуушье энэ хэмжээябуулгые тоотоогүй ушарнууд үзэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ саһа тогтоолын түсэб тарыалан дээрэ—89.8 процент ба сабшалангай газар дээрэ арай гэжэ 13 процент гүйсэлхэгдэһэн ушарые гансал энээгээр тайлбариха хэрэгтэй.

Нёдонон жэлдэ Бичурын (ахалагша агрономынь нүхэр Автушенко байгаа), Мухар-Шэбэрэй (ахалагша агроном нүхэр Кучер) саһа тогтоолго һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа.

Энэ жэлдэ саһа тогтоолгые гансал Мухар-Шэбэрэй аймаг эхилээд, бусад районуудта ба зарим АЗО-гэй агрономуудшье (Иволгын—Нежданов, Хэжэнгын—Мадасов) хадаа «саһан үшөө ороогүй», саһа тогтоолгые эхилхэ үшөө эртэ гэжэ тооноһоор.

Саһа тогтоолго болбол хаалтануудые ба агроэаабариннуудаар зүбшөөлдэһэн бэшэшье юумэнүүдые түхеэрэлгээр эхилхэ ёһотой.

Саг болзор соогоо байгуулагдаһан хаалтанууд хадаа саһые орохотойнь хамта баржа тогтоодог байһаниие мэдэхэ хэрэгтэй. Харин, саһанай ороһон хойно баригдаһан хаалтануд түрүүшын саһые тогтоожо шадахагүй байһаниинь эли.

Газарые үтэгжүүлгэ тухай. «Наг шэбхэ оа үтэгжүүлгын оу сад зуманнуудые тон зүгөөр хадагалга оа ашаглалгада тухай анхарал таалхые» ВКП(б)-гэй XVIII съезд ойдэнһээ эрилгэн ...на. Наг шэбхэ оа бусад ойдо... зуилэй үтэгжүүлгэнүүдэй ...өхэ удха шанартай ...энээн дээрэнээ элеэр харагдана.

Наг шэбхэ дотор азот, ...кальци, фосфор оа хүрьһэнэй шанарые дээшэлүүдэг, хүрьны... шиниг нойто барихэ шадаараитай ...ологодог бусад органическа зүйлнүүд бии байдаг. Наг шэбхээр үтэгжүүлгдэһэн газарта тарыгдаһан ургаса-тарыан бэлэнээр гандажа хатахагүй. Энээн дээрэнээ наг шэбхэ болбол газарые үтэгжүүлхэ гол зүйл боложо үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байха юм.

Шэбхээ үбэл болоһон хойно поли дээрэ абашажа адхадаг тон муу заншал манай эндэ бии байдаг. Энэ ушарта шэбхэ болбол хүйтэнһөө боложо эһэнэгүй; тэрээнһээ гадна, бидэнэр шэбхэтэйгээ хамта эдэб хог-богууд ба соломые тарыанай гү, али сабшалангай газар дээрэ гаргалсажа ургасадаа тон өхэ хоро хүргэнэ гээшэбди.

Наг шэбхые бүхэли жэлдээ саг үргэлжэ адхажа байха ба һайнаар эһэхынь тулада нэгэ газартань ехэнүүдээр обоолхо хэрэгтэй.

Шэбхые хаа хамаагүй адхажа болохогүй. Шэбхэ хадаа ашаг туһатай зүйл гэбэшье, шадаагүйгөөр, һаланаар тэрэниие хэрэглэбэл ехэ хоро хүргэдэг, манай полинуудые хог богуудаар дүүргэдэг ба халдабарита үбшэнгүүдые тараалаг байха юм.

Шэбхые зүбөөр ашаглан хэрэглэхын тулада шэбхэ хадагалдаг байгшнуудые бариха хэрэгтэй. Агрономууд энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Тэрэнһээ гадна, хүнэй ба шубуунай аргал, үнэһэн нилээд үнэтэй үтэгжүүлгэнүүд болодог туладань, тэдэниие гүйсэд суглуулха шухала. Энээниие бэелүүлхэнь бэрхэшээлтэй бэшэ.

Дайн сэрэгэй байдал хадаа бүри ехэ талха ба хүдөө ажахын бусал эдеэ хоолые фронтоо үгэхыемтэй бидэнһээ эрижэ байна; билэнэр тарыан ба бусад ургамалнуудаа нилээд ехэдхэхэ ёһотойбди, тэрэ. энэ хадаа агротехникэ ба үбэлэй агротехмэжээябуулгануудые бэелүүлгээр туйлагдаха байна. Агротехническэ хэмжээябуулгануудые эмжалтатайгаар бэелүүлгэ хэдэ миллион пуд нэмэлтэ талха билэнэ үгэхэ байна. Энэ хадаа фашистска харшаагүдта эсэргүүсэжэ байгаа бидэнэй харюу сохилтые бүрин шангаханга гэжэ манай эрэгтэй ба эмэгтэй колхозник бүхэн ойлгохо ёһотой.

Ургасые дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан агрономой заабари дүүргэхэ шухала. Энээниие лайн сэрэгэй байдал эринэ, бүхы хүн түрэлтэнэй хорото дайсан фашизмые түргэн үгы хэхэ гэһэн манай хүсэл-зориг хадаа иимэ зорилго табина.

ВАХРУКОВ, БМАССР-эй НКЗ-гэй ахалагша агроном.

Шэнэ шэнэ кадрнууд дэбжэн гараа

Бурят-Монголой хэлхеэ холбооной управлениин дэргэдэ... партийна организаци болгоо бүхы партийно-политинхэ ба агитационно ниитын ...дэлмэриие дайнай үеын ...шон байдалда зохилдуулан ...нэдхэн табяа.

Партийна ба партийна бэшэ ...льшевигүүд болбол хэлхеэ ...лбооной управлениин предсэдатинууд ба һунгуулиин ...асток дээрэ түсэбэй ёһоор ...литинформаци, хөөрэлдөө, ...шалга үнэргэнэ. Фронт ...эрэхи байдал, улаасхоороннай событинуудые өхээр ...нирхолго, сэрэгэй хэрэгые ...раха эрмэлзэлгэ хадаа ...өрэлдөө үнгэргэхэдэ хү...үдме өхэ олоор хабаадуул...а. Мүнөө хэлхеэ холбооной ...дэлмэрилэгшэдые ба һүн...уулиин участогай ажалша...ие нүхэр Сталинай элидхэлэй ...ргэнөөр танилсуулжа ...йна.

Дайнай үе соо гэрэй өөрэн ...нэнэрнүүдэй суглаан 4 даа...ин хэгдэжэ, дулаан хубса...ба суглуулха, обороныи фонд ...йгуулха, Улаан Армида ...лэг элигээхэ тухай, Морзе ...шпарадые шудалан үзэхэ ...а ГСО-гэй кружок эмхидхэ...ө тухай асуудалнуудые ...үблэн хэлсэһэн байна. Гэ...рэй өөрэн эхэнэрнүүдэй хү...сөөр мүнөө обороныи фонддо ...824 түхэриг эй облигаци, гар ...дээрэ 480 түхэриг мүнгэ, ...дулаан хубсаһа гэхэ мэтэ ...суглуулагдажа тушаагдаба. Энэ хэрэгтэ гэрэй өөрэн эхэ...нэрнүүд нүхэд Гладышева, Демидова, Прокопьева, иланга...ла Целипасова гэгшэд ехэ ...дибхитэйгээр хабаадалсаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...йнай үе соо агитационно ...дэлмэридэ хэлхеэ холбоо...ой хүтэлбэрилхы хүдэл...рилэгшэд хабаадуулагдаад, ...дэлмэреэ хэжэ байна. Энэ ...лэ гайхамшагта кадрнууд ...ргэн гараа. Коммунист-агитатор нүхэр Романов Центральна телеграфай партгруппын парторгдо дэбжүүлэгдэ...ө. Нүхэр Романов саг үргэлэ агитационно хүдэлмэриие ...ргэнөөр ...ябуулгаа. Партийна бэшэ агитатор (телеграфай инженер) нүхэр Шипов болбол агитаци хэхэдээ уран һайхан ном уншалсаха мэтээр ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Шипов болбол мүн сэрэгэй темээр хэдэн лекци хэбэ. Энэ мэтээр агитаторнууд Соловьева, Брагина, Безвиконная гэгшэд хүдэлмэрилнэ.

Мүн дайнай үе соо эмэгтэй шэнэ кадрнууд парторганизациинуудаар хүмүүжүүлэгдэн урган гаража, хэлхеэ холбооной тон харюусалгата хүдэлмэринүүдтэ дэбжүүлэгдэбэ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Блинникова—Заиграйн хэлхеэ холбооной конторын начальнигаар, Отраздова—Барилгын хэлхеэ холбооной начальнигаар ба энэ мэтээр бусад дэбжүүлэгдэбэ. Эдэ дэбжүүлэгдэгшэд хадаа хүдэлмэри дээрээ большевистскэ үльгэр жэшээнүүдые харуулнад.

Нүхэр Сталинай элидхэлтэй танилсаһанай һүүлээр хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд болбол үйлэдбэриингөө бүтээсые улам бүри дээшэлүүлжэ, вождиингоо уряалые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Центральна телеграфай телеграфистककууд нүхэд Лохова, Беховская, Герасимова, Распутина ба бусад нормоёо 120—200 процент хүртэр гүйсэдхэдэг. Городой телефонно станциин телефонистककууд нүхэд Петрунова, Шмеркина ба Радина гэгшэд харюу үгэлгые нормын ёһоор 6 секунда байһые 3 секунда хүртэр түргэдхэһэн байна.

С. Емиев.

Эрхим колхознигууд партида ороно

Октябрьска революциин XXIV ойн нэрэмжэтэ социалистическэ мүрысөөн болбол Яруунын аймагай Домныи сомоной „Улаан Туяа“ колхоздо өхэ үргэнөөр дэлгэрэн ябажа, хэдэн арбаад гайхамшагта стахановецууд ба ударнигуудые элирүүлэн гаргаба. Эдэнэй эршэмтэй шанга ажалай аша туһаар, тус колхоз гүрэнэй шухала даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэһэн ба мүнөө үрэнэй ба страховой фондые амжалтатайгаар байгуулжа байна.

Энэ колхозой эрхим түрүү хүнүүд Ленин—Сталинай партида ороёо байна. Партийна эхин организаци богонихон болзорто 16 шахуу хүниие ВКП(б)-гэй членэй кандидат ба член болгожо абаба. Энэ колхозой звеньевод нүхэр Самбуев Б. Д. ВКП(б) членэй кандидадта абтаа. Самбуевай звено болбол колхоз доторооо нэгэн түрүү звено юм. Колхозник Жанчипов ВКП(б)-гэй членэй кандидадта абтаа. Нүхэр Жанчипов үйлэдбэриингөө нормые саг үргэлжэ 150 процент хүртэр дүүргэдэг байна. Стахановка—колхозница нүхэр Цыреторова ба Домныи сомоной советдэй секретарь нүхэр Жамсаранов гэгшэд ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа членде шэлжүүлэгдэбэ.

Бүгэдэ абтаһан нүхэд болбол эсэшэгүйгөөр тылые бүхэжүүлхэ, үнэн сэхэ ябадалай үльгэр жэшээнүүдые харуулха байһанаа этигүүлэн бэеэ уялгалбад.

А. Шулунов.

Баян үргаса хангахын түлөө

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). „Фронтдо улам өхөөр тарыа талха, мяха ба ажүйлэдбэридэ түүхэй эдэл үгэхэ!“—гэһэн ниитын хүсэлэнгэйгөөр нанай аймагай колхознигууд барандаа ерэхэ хибарай тарилгада эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байнад.

Баян үргаса хангахын үндэһэ һуури тодохын тулда түүхын түрүүндэ эрхим сортын үрһэнэй фонд байгуулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулна. «Красный Заган» колхозоо үрһэ хаалгые бүхы культурнуудаар хүсэд дүүргэнэ, мүнөө 1500 центнер рооно сэбэрлээ Шаралдайн сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ ба «Большевик» колхозууд үрһэнэй фонднуудые дүүрэн байгуулаад, тэрэнээ сэбэрлэлгые муу бэшээр эмхидхэ.

Энэ аймагай гурбан МТС-үүд тракторнуудаа заһабариижа заһалаад, мүнөө 20 шахуу трактор капитальна заһабариигаһаа гаргаба. Хуушан машина зэ эсэгүүдые һольбон заһаха хүдэлмэриие колхозууд ороёдосотой һайнаар ябуулна. Мухаршэбэрэй «Большевик» колхозой 4 пуг ба 6 морин сеялкэ, Никольско сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ артель 8 сеялкэ ба 4 пуг заһажа бэлэн болгобо. МТС-үүд болбол хуушан машинануудаа һольбон заһаха хэрэгтэнь колхозуудта өхэшэг туһалажа үзүүлнэ.

Мүн агротехническэ хэмжээбуулга түсэлэй ёһоор бэлэдхэ дэжэ эхилээ. Энэхэ колхозууд нёдондо саһа тогтоолгые һайнаар эмхидхэнэй ашаар энэ жэлдэ тарыа талха өлбэг өхөөр ургуулжа шадаһан байна. Тиин түс хэмжээнбуулгын аша туһые хүсэд ойлгоод баахадаа, колхознигууд энэ үбэл тарыалан дээрээ саһа тогтоохо тушаа эрид шууд хэмжээ абажа байнад. Мүнөө үедэ хамга 4.000 гаран гектар пар дээрэ шүргэ байгуулагдаа.

Манай колхознигууд ерэхэ жэлдэ оанн ургаса абаха яладые хангахын тулада иимэ ороёдолго гаргана.

Филь, Мухаршэбэрэй АЗО-е даагша.

ЗАЛУУШУУДЫЕ НИИТЭ СЭРЭГЭЙ-САНААР ЯБАЛГАДА БЭЛЭДХЭХЭ

Залуушуудые сэрэгэй-санаар ябалгын бэлэдхэлэй үбэлэй сезон ерэбэ. Немецко-фашистска империалистнуудта эсэргүүсэн манай арадай ба Улаан Армиин хэжэ байгаа эсэгэ ороной агуулахэ дайнай оршон байдал соо санаар ябалгын бэлэдхэл онсо удхашанартай болоно.

Манай республикын комсомольско организациинууд энэ жэлэй үбэлые бүхы комсомолецууд ба залуушуудые ниитэ сэрэгэй-санаар ябалгын бодото бэлэдхэлэй үбэл бэлэдхэй туладa мүнөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилхэ ёһотой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон Бүхэсоюзна комсомольско санын үриидаан болбол комсомолецууд ба залуушуудай энэ шухала хэмжээ ябуулгада халуун хүсэлтэйгөөр хабаадалсаһыень харуулба. Мүнөө залуушуудай зүгөөс санаар ябалгые һураха эрмэлзэлгэнь нилээдгүй ехэ байһаниинь һэжэгүй байна. Гансахан хэ санаар ябалгын үбэлдэ уридшалан шухалаар бэлэдхэхые эригдэнэ.

Түбхын түрүүндэ, материальна бааз-санаар хангагдаһан байха хэрэгтэй. Комсомолой аймагай комитетууд хадаа энэ дэрыдаа организациинуудта байһан саные бүридэн мэдээ, бии байһан санын хэрэгсэлгүүдые хүсэд бэлэн болгохо, олзоборилгын артельнуудтэ, райпромкомбинадуудта, модоной дархалалгын мастерскойнуудаар үргэн хэрэглэлэй тулада сана хэлгые туйлаха хэрэгтэй. Гадна комсомолец бүхэн өөртөө сана хэхэ ёһотой.

Залуушуудые ниитэ сэрэгэй-санаар ябалгада бэлэдхэлэй зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ ябадал хадаа республикын бүхы аймаг ба районуудта ноябриин турша соо саныи хэрэгтэ һургаха шухала тоотой кадр-инструкторнуудые бэлэдхэлтэй нягта холбоотой байна.

Гэбэшье, олонхи аймагуудта (Кяхта, Түнхэн, Баргажан, Зэдэ ба бусад), комсомолой айкомууд эдэ инструкторнуудай семинарнуудые мүнөө хүртэр эмхидхэгүй байна. Городой райкомуудта инструкторнуудай курс эмхидхэгдэһэн байбашье, энэндэ хайша хэрэгэр хандахаг ушар бии. Жэшээлхэдэ, Центральна районноо семинэрта хамта 30 хүн ябаха ёһотой аал, ноябриин 23-ай занятиие ороёдоо 6 хүн ерэжэ, занятие таһалдаба. Иркутск...нэ райком болбол 20 хоногой турша соо семинарта ябаба комсомолецуудые мүнөө хүртэр бэлэдхэ байна. Энэ асуудал тушаа городой комсомольско эдэбхитэнэй шилдэбэриие дүүргэхэ байһаниие комсомолой Горком муугаар хянана ба райкомууд тушаа хэмжээ абанагүй. Санаар ябалгын бэлэдхэлэй амжалтые кадрнууд шилдэхэ байна гэжэ комсомольско организациинуудай бүхы хүтэлбэрилэгшэд мэдэхэ ёһотой байна.

Комсомолой айкомууд болбол богони болзорой семинарнуудаар дамжуулан сэрэгэй-санаар ябалгын хэрэгэй олонитын инструкторнуудые бэлэдхэлгэдэ дары ороёо хэрэгтэй. Энэ хэрэгые хүтэлбэрилэлгэдэ һургуулинуудай физкультурын ба сэрэгэй һураалгалай талаар хүтэлбэрилэгшэдые, аймаг доторхи эрхим санашаниие хабаадуулха хэрэгтэй байна.

Залуушуудые ба Всевобучын подразделениинүүдэй бүхы боецүүдые сэрэгэй-санаар ябалгын хэрэгтэ һураалгалые онсо шухала сэрэгэй ба физкультурна бэлэдхэл мэтээр үнэргэхэ ябадал хадаа комсомольско организациинуудай, иланганга айком ба райкомуудай сэрэгэй-физкультурна комиссиинуудай зорилго мүн болоно.

Санаар ябалгада һураха зуураа, санашад болбол санаар ябалга байгаад граната шэдэжэ, элдэб байдалнуудаа буудажа, хаалта дабан гаража, мүлхин ябажа ба бусадта һураха ёһотой. Энэ зорилгоор мүрысөө, эстафетэ, поход, тактическа занятие мэтые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Всевобучын нэгэ подразделениинь нутеэлэтөөэ, колхозой дэргэдэхи нэгэ организаци нутеэлэ организациталa ба предприятиие предприятиналa социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Эдэ бүхы аргахэмжээнүүд үргэнөөр үнгэргэгдэхэ ёһотой ба республика дотор энэ үбэл үнэргэгдэхэ комсомольско санаар ябалгын урилдаанда бэлэдхэлынь болоожо үгэхэ байна.

Сэрэгэй-санаар ябалгын бэлэдхэлгын үбэлэй сезоной пээлгэлэ зорюулагдаһан залуушуудай ниитэ олоороо санаар гаралга Улан-Удэдэ энэ ноябриин 30-да эмхидхэгдэнэ. Энэниие Всевобучын подразделениинүүдэй боецүүдэй хабаадалгатай комсомолецууд ба залуушуудай бодото дээрээ ниитээрээ санаар гаралга болгожо, энэ аргахэмжээдэ һайнаар бэлэдхэхэ ябадалые комсомольско организациинууд ба спортобществонуудай зүгөөс хянтаха хэрэгтэй.

Үбэлэй спортивна сезондо эрхим һайнаар бэлэдхэлгэ ба нарин нэттаар бодогдоһон аргахэмжээнүүд болбол залуушуud ба комсомолецуудай ниитэ сэрэгэй-санаар ябалгын бэлэдхэлые хянгаха байна.

Үбэлэй спортивна сезондо эрхим һайнаар бэлэдхэлгэ ба нарин нэттаар бодогдоһон аргахэмжээнүүд болбол залуушуud ба комсомолецуудай ниитэ сэрэгэй-санаар ябалгын бэлэдхэлые хянгаха байна.

И. ЩЕКОТОВ, ВЛКСМ-эй Б. М. Обкомой сэрэгэй хүдэлмэриин талаар секретарь.

5 һарын туршада суглаа хээгүй

Доодо-Бургалтайн сомоной (Зэдэ) Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин партийна организаци 5 һарын туршада партийна суглаа хээгүй, юрэ хэхэ хүдэлмэриин түсэбшьогүй байна. Колхознигуудайнгаа дунда олонитын ойлгуулажжын хүдэлмэри ябуулнагүй.

Парторг нүхэр Б. Гырылов гэгшэ партийна хүдэлмэри тухайгаа ...нал бодолоо табинагүй.

Мүнөө манай эхэ ороондо ажуулай тохёолдоһон—энэ шэрүүн хаяу үдэрнүүдтэ партийно-политическэ ба агитационно хүдэлмэрээ ...ө байлгахань тэсэшэгүй байна.

ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой зүгөөс дары хэмжээ абажа, энэ парторг хүдэлмэриие ...ргэнөөр ...сагай оршон байдалай ...лгэдэ эсэлгуулан табиха ...ёһотой.

Бацагаев.

Бурят-Монголой ҮНЭН
3-дахи нюур № 282

Гадаадын корреспондентнуудэй ээлжэтэ пресс-конференци дээрэ

Ноябриин 25-да болоhон гадаадын корреспондентнуудэй ээлжэтэ пресс-конференци дээрэ Советскэ Информбюрогой начальниган эрэлгэтэй нухэр С. А. Лозовский болбол СССР Финляндиг хоёрой хоорондохи дайнай асуудал тушаа Холбоото Штадуудай правительствада финскэ правительствын барилhан ното тухайда Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай мэдээсэлдэ үгэhэн финскэ информационно бюрогой харюуе ямараар сэгнэнэбта гэhэн чехословацка корреспондентын бэшэмэл асуудалда харюусахадаа нигэжэ хэлэбэ:

Финскэ информационно бюро хадаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай мэдүүлгэдэ харюугаа зохёоходоо түйлгүйгээр яараhандаа юрын сэдьхэл бодол ба түүхэн үнэн ушарта зүрюу байдалда орошоо. Арсашагүй үнэн баримтануудынь энэл даа:

1. Финляндиин гүрэнэй бээ даанги байдалые мэдэрүүлхэ тухай Советскэ правительствын урда гуйлта бариха гэжэ гүрэнэйнгээ секретарь Энкельтэй хамта финскэ правительствын толгой Свинхдвудай 1917 оной декабрьда Петроград, Смольно ерэhэнние зорюута мартажа, финскэ информационно бюро болбол «Финляндиг хадаа бээ даанги байдалаа Советскэ правительствын гарhаа абаа юм» гэhэн бухы дэлхэйдэ мэдээжэ түүхэтэ ушарые арсана.

1917 оной декабриин 31-дэ, финскэ правительствын хандалгада харюу болгон, Арадай Комиссариарай Совет Финляндиин бээ даанги байдалые мэдэрхэ тухай Ленин ба Сталинай гартабилгатай тогтоол абаhан юм.

«Финляндска республикын бээ даанги байдалые мэдүүлхэ тухай финляндска правительствын хандалгада харюу болгон Арадай Комиссариарай Совет, нацинуудай бээ мэдэхэ эрхын принципүүдтэй бүримүhэн тааралдуулжа, тогтоохоль:

Доро хэлэгдэhэн дурадхалтайгаар Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедтэ орохо:

а) Финляндска республикын гүрэнэй бээ даанги байдалые мэдэрхэ ба

б) Россиhаа Финляндиин таhарха ябадал дээрэhээ гараха бүхы бодото хэмжээябуулгануудые хэлсэн зохёохын тулада хоёр талын түлөөлөгшэдhээ тусхай комиссиг финляндска правительстатай зүбшөжэ эмхидхэхэ...» гэжэ тэрэ тогтоол соо хэлэгдэhэн байна.

1918 оной январиин 4-дэ РСФСР-эй Арадай Комиссариарай Соведэй энэ тогтоолые Бүхэросийска Центральна Гүйсэдхэхэ Комитет баталhан байгаа.

Иимэнүүд баримтануудай бии байтар, Финляндиг болбол бээ даанги байдалаа гансал большевизмдэ эсэргүү дай хэжэ ойлгоон юм гэжэ финскэ информационно бюрогой баталан хэлэhэниинь юундэ хэрэгтэй гээшэб.

2. Финнүүд газарай нюурhаа аршагдан үгы хэгдэхэ ёhотой гэжэ 1941 оной июниин 23-ай «Правда» газетадэ хэблэгдэhэн байна гэhэн тухай Холбоото Штадуудай правительствада үгэhэн ното соогоо финскэ правительство баталан хэлэhэн байгаа. Энээн шэнгиин ямаршье зүйлые «Правда» хэблээгүй ба хэблэжэшье падахагүй байгаа гэжэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариат мэдээсэл соогоо мэдүүлhэн байха юм. Финскэ правительствын официальна ното соо байhан хэтэрхэй тодо худалые мэдэрхын орондо финскэ информационно бюро мур улаяа арилгажа, иимэ баталагга июниин 23-ай үдэшын 6 час 45 минутада московско радиостанцыяр дамжуулагдаhан хэбэртэйгээр мэдүүлнэ. Түрүүнхи худалаа балартуулхын тулада финскэ информационно бюро болбол нүгөөдэ нэгэ худалые hанаанhаа гаргаба гээшэ, ушарынь, финнүүд газарай нюурhаа аршагдан үгы хэгдэхэ ёhотой гэhэн мэдүүлгэ июниинь 23-дашье, энээнэй hүүлээршье Советскэ Союзай нэгэшье радиостанци дамжуулаагүй ба дамжуулжашье шадахагүй байна.

3. Финляндида Советскэ Союз добтолоо юм гэхэ хэбэртэйгээр баталан хэлэжэ финскэ информационно бюро харюусалгала өөрынгөө үбшэн толгой дээрэhээ буулган хүнэй эрүүл толгой дээрэ ашахые hэдэнэ. Финскэ зонхилогшод Финляндиие ба финскэ армиие германска дээдэ командованиин мэдэлдэ үгэhэниие Гитлерэй хэлэлгэнүүд ба бодото баримтануудай үндэhөөр Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай мэдээсэл соо элирүүлэгдэн тодоруулагдаhан байгаа. Нэмэлтэ баримтануудынь иимэ байна:

а) Советскэ Союзда Германиин добтолхоhоо бүри нилээн урид финскэ зонхилогшод 42 наhан хүртэрхи резервистнүүдэй бүгэдэнитын мобилизаци, автотранспорт, мори унаа г. м. мобилизаци хэжэ, зүүн тээшээ, советскэ хилэ тээшэ тон олон сарэгүүдэ ябуулhан байгаа;

б) июниин 17, 18 ба 19-дэ Германиhаа ерэhэн немецкэ пароходууд Хелсинкидэ сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые, тэдэнэй дунда үхэр буунуудые, яаралаар асаран буулгаба;

в) июниин 20 ба 21 болохолоор, урда тээнь советскэ хилэhээ нэгэ жаахы холошог байhан немецкэ сэрэгүүд дүтэлүүлэгдэжэ Советскэ Союзда добтолхын тулада советскэ хилэ зубшан байрлаба;

г) июниин 21-эй hуни финскэ территори дээрэhээ ехахэн булэг самолетуудые Кронштадтда түрүүшын добтолго хэхэ hэдэлгэ хэгдэhэн байгаа; июниин 23-да финскэ территориhоо нилидэhэн 6 самолет Кронштадтые бомбодохоёо hэдэхэ зуураа, нэгэ самолетоо бута сохюулhан ба 4 немецкэ офицер плендэ абтаhан байна;

д) июниин 21-эй hуни немецкэ сэрэгүүд ба финскэ полициинхид ССР Союзай Петсамадахи консульствода добтолго хээ. Советскэ консульство бутаргаагдан hандарагаагдаhан ба консульствын личнэ состав Киркинес городто абаашагдаhан байгаа.

Финскэ информационно бюрогой гажаахые ба балартуулхые оролдожо байгаа баримтануудиимэ байна. Холбоото Штадуудай правительствада барюулhан финскэ правительствын нотые яаба хэзэ бэшье зүбтүүлхэ гэжэ даалгабари абаhан финскэ информационно бюро болбол финскэ правительствын худал хуурмаг ното дээрэ шэнэ шэнэ зүрюу ба hанаанhаа абаhан ушарнуудые нэмэжэ өөрынгөө правительствада туhа хүргэбэб гээд тушаа хэжэрхибэ.

СССР-эй хэдэ хэдэн район ба областнуудые ээмдэhэнэйгээ ашаар немецүүд советскэ ажаүйлэдбэриин дүрбэнэй гурбан хубиие партаа оруулжа шадаа гэhэн немецкэ пропагандын нэгэнтэ бэшэ мэдүүлгые Та ямараар сэгнэнэбтэ гэжэ асууhан аргентинскэ корреспондентын асуудалда – харюу үгэхэдээ нухэр Лозовский иигэжэ хэлэбэ:

«350 миллион хүн Германиин илалтын түлөө ажаллажа байна» гэhэн лозунг доро мэдээжэ уhан тулаа архиншан ба мэхэ гохошон доктор Лей гэгшын эмхидхэhэн тэрэ митинг хадаа хари гүрэнүүдэй худэлмэришэдэй митинг биш, харин ажалай фронт дээрэ гитлеровскэ Германиин «агуухэ туйлгануудые» суурхуулагты гэжэ хүлhэ түлэжэ байгаад хэдэхэн оронуудhаа шэрэжэ ажаhан шэлэгдэмэл фашистска чиновникуудай hүрэглэлгэ сугларалга мүн. Германида хари гүрэнүүдэй хэдэхэн миллион худэлмэришэд—француз, поляк, итальянец, словак, югослав, бельгиец, голландецууд ба бусад биинь мэдээжэ юм, тэдэнэрые Германида үлэсэлэн байхаар хүлhэ абаад худэлмэрилхые баадана, тэдэнэр концентрационно лагерьнуудай гуримhаа юугээрээшье ондоо бэшэ тусхай лагерьнуудта байлгагдадаг ба тэндэ тамир тэнхээгээ барагдажа үхэдэг ушарнуудыг яhала үзагдэдэг байха юм. Хэдэн миллион сүлөө эрхэтэ хүнүүдые богоолнуудыг болгохо ябадал—энэнь хадаа бухы хүн түрэлхитэндэ Гитлерэй бэлэдхэжэ байгаа «шэнэ гирим» мүн байна. Энэ богоолто системые суурхуулха ябадал хадаа хари гүрэнүүдэй худэлмэришэдэй гэжэ нэрлэгдэhэн ба үнэндээ гестапын эдэб национальностнуудай хулhэншэ агентнүүдэй митингые зорилго байгаа. Германска нацистнуудыг болбол «социалистнуудыг» гэшэбди гэжэ ямарханные тутад шубуунай hүүл зүүжэ гоёошье hаа худэлмэришэдые өөhэдынгөө бээ тээшэ татажа хэзээшье шадахагүй, ушарынь хадаа нацистнуудта худэлмэришэд ба худэлмэришэн англитай хамтын hанал гэхэ юумэн эзаханшье тэды байхагүй.

Московско фронт дээрэхи байдал ямар байнаб гэhэн англиска ба американска хэдэн корреспондентнуудэй асуудалда нухэр Лозовский иигэжэ хэлэбэ:

hуларшагүй хүсэтэй шэрүүн шанга байдлаануудыг Калининска, Можайска, Малоярославецка, Клинскэ, Волоколамска ба Тульска зүгүүдтэ боложо байха зуура, немецүүд эдэ бухы сүгүүдтэ нэгэхэнше тиимэ заа жуухан амжалта хэжэ биранагүй. Немецүүдэй атаканууд гэдэргээ сохигдожо, советскэ сэрэгүүд илангала немецүүдэй нэгэ заака дабшажа шадаhан хэдэхэн газарнуудаар немецкэ сэрэгүүдтэ контрсохилгонуудые хэжэ үргэлжэлhэн заидаа. Немецүүдэй гэлтэ угаа ехэ, тиихэдэ урагшаа дабшаhаниинь хадаа — энээнээ угаа ехэ гэлтэдэ орожо туйлан шадаhаншье hаань—тоншье бага. Энээнhээ иимэ тобшолол гаргажа болохо байна: Октябриин 2-то өхэхэн шуурхайтайгаар эхилжэ Москвае добтолhон немецүүдэй түрүүшын галзуу добтолго бурууhүрэшоо. Ноябриин 16-да эхилжэ Москвада хэhэн хоёрдохи добтолгонь мүн лэ бурууhүрэхэ байна гэжэ этигэлтэйгээр хэлэжэ болохо юм.

ХИЛЫН ЄААНА

Французска арадта генерал де Голлиин хандалга

ЛОНДОН, ноябриин 24. (ТАСС). Генерал де Голль радиогоор үг хэлэжэ, французска арадта хандахадаа иигэжэ мэдүүлбэ:

Дайсантай тэмсэлдэ бидэнэй бүгээдэрээ жагсан бодохо саг ерэбэ. Французска Африка ашуулда ороод байна, французска армиг урбан худалдагдаа. Сиридэ урбаhанай hүүлээр Вишин правительство болбол Африкада урбаха hаналтай байна. Би немецүүдтэ эсэргүүсэн баhа дахин тэмсэхэ гэжэ шийдэбэб. Франци болбол судьянуудай дунда өөрынгөө хуулита hуурине эзэлхэ ёhотой. Германи бута сохигдоhон ба үгы хэгдэhэн байха ёhотой. Франциие хамгаалаяа, манай эдлэжэ байгаа бухы юумые хамгаалая, немецүүдhээ үлөөгөө абая. Золгүй Франциие Вишин урбаhан правительство бузарлаа; тэрэ бузарые өөрhөөн hалгаахыотнай таниие урялнаб. Французуудаа! Зөбсөгэ баригты, империе абарая, метрополиие сүлөөлэе. Французуудаа, немецкэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн бологты. Миниий энэ урда бухы Хойто Африкаар дүүрэн дуулдаг лэ. Далайнгад, солдадуудаа, летчигуудаа! Үлөөгөө абахаар тангариглаяа! Франциие абарая.

Французска арад болбол немецкэ харажаг дэрэ олон hарин турша соо ядараг зоболон үзэжэ байна. Маршал Петэнэй правительствада дурагүйдэлтэ бүри өхэдэжэ байна. Миниий хандажа байгаа залуу хүнүүдэй тон олонхинь национальна интересүүдээ хамгаалхын түлөө, Франциие хамгаалхын түлөө бодохоор бэлэн байна гэжэ нанда мэдэжэ. Маная hүсэн хамтаран нэгэдэлдэ байна. Залуушуудаа, манай бузар дайсанда эсэргүүсэн нэгэдэгты! Немецүүдые үгы хэе. Тэдэниие манай газар дайдаhаа үлдэн намнаа.

Өөрынгөө национальна эрхэнүүдые эорилгойгоор хамгаалжа байгаа Россиг арад французска арадтай hаналта нэгэдэнэ. Немецүүд болбол үбелэй хүйтэн ба ородуудай эрэлхэг зүрхэтэй эсэргүүсэлгэhээ боложо, хүндэ бэрхэшээлнүүдтэй эрхэ байдалда ороод, айхабтар ехэ гээлтэ үзэбэшье. Москва тээшэ, Ленинград ба Кавказ тээшэ зүдхэнэ. Ородуудта үгэжэ байгаа англиска туhалама мүн Франциде туhалага болоно. Французуудаа, өөрынгөө уялгые гүйсэдхэгты, немецүүдэй бухы ябуулганнуудые бууруулагты. Тадэнэй бухы хэмжээ ябуулганнуудтань hаад ушаруулагты.

Французска генерал Одик гэгшын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, ноябриин 23. (ТАСС). Вишин правительство болбол Хойто Африкые немецүүдтэ үгэхэ hаналтай байhан юм гэжэ генерал де Голльтой нилэhэн французска генерал Одик гэгшын Вашингтондо мэдүүлhэн тухай англиска информациин министерство дамжуулна. Эблэрэлгын hүүдээр Вишин правительствын политикые дахажа боломорр байха аабза гэжэ түрүүшээр найдаhан тухайгаа Одик мэдүүлбэ. Империин бүрин бүтэниие сахилга хадаа бухы французуудые нэгэдхэхэ үндэhэн hуурнь байhан юм. Манай бухы колониуудыг германска эзэмдэлтын заналга доро орожо байна. Генерал Вейган тушаалhаа гаража опоо. Мүнөө хүн бүхэнэй шидхэбриее шэлэн абаха саг ерэбэ. Вишин правительствын ябуулганнуудай түлөө хэзээ нэгэтэ Франци дайралдаха байха ёhогүй. Франци хадаа сүүдлүүлэгшэдэй эзэргэдэ Германитай эзэргэлэн hууха ёhогүй. Франци болбоз судьянуудай дунда өөрынгөө hуурине эзэлхэ ёhотой. Мүнөө французуудыг тиигэлэ тооломо, харин Вишин правительство бүри өндоо hаналтай. Иимэ ушарта ганса эдлэхигүйгээр муушалалга үшөө бага гэшэ. Французуудай нэгэдэл болбол гансал эрхэ сүлөөте Франциг батадхагдаха байна. Би мүнөө генерал де Голлиин хүтэлбэри дэрэ тэмсэлэе дахин hэргээнэб.

Ливидэхи дайнай байдал

ЛОНДОН, ноябриин 26. (ТАСС). Рейтер агентство иигэжэ дамжуулна: Ливидэхи германска броневикова частьнуудыг англиска хүрээлэлгэhээ баруун тала тээшээ сүме сохин гараха гэжэ hэдэнэ, тиигэд дайсанай олон танкые үгы хэhэн гол түлэб урда африканска сэрэгүүдэй хүсэтэ эсэргүүсэлтэтэй ушарhан байна.

Ливидэ байдаанай эхилhэнhээ хойшо англиска уhан-сэрэгэй хүсэнүүд дайсанай буу зэбсэг ба сэрэгүүдые тээжэ ябаhан 7 транспортые шэнгээгээ. Саашадаа лондонско авторитетнэ хүнүүдые барижа Рейтер агентство иигэжэ дамжуулна, Ливидэ хатуу шанга байлдаанууд үргэлжэлhөөр. Хоёр талаhаан хүндэ гэлтэнүүдые үзэнэ. Ливийскэ тулалдаан болбол магад мүнөө эгэ шидхэхы шапартай шатадаа орожо байна хэ гэжэ агентство нэмэнэ.

АБИССИНИДЭХИ ДАЙНАЙ БАЙДАЛ

ЛОНДОН, ноябриин 26. (ТАСС). Зүүн Африкадахи англиска хүсэнүүд зүүн хойноhоо дабшажа, Гондар-Дебра Табор хоёрой хоороондохи харгые таhа отолоо. Ноябриин 21-дэ хүндэ тэмсэлэй hүүлээр Феро Аберын гарнизон хаа сохигдобо. 1 мянган итальнаска ба тус нютагай 700 солдат плендэ орожо бээ туршаагаа гэжэ Рейтер агентство дамжуулна.

Англичанинуудыг Шанхай городые орхин гаржа байна

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 24. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын шанхайска корреспондентын мэдээсhэнэй ёhоор, арье зубшажа тамардаг «Антей» гэжэ англиска пароход ноябриин 28-да Гонконгhоо Шанхай ерэед, тэндэhээ 500-hаа үлүүтэй англичанинуудые збажа гараха байна гэжэ Шанхайдахи англиска посольство мэдээсэбэ.

Италидахи байдал

ЛОНДОН, ноябриин 24. (ТАСС). «Дейли телеграф энд Морнинг пост» гэжэ газетын ажа[illegible] корреспондентин мэдээсэлэй ёhоор, ородой фронт дээрэ Германиин [illegible]рэй захиралгаар дайлалдажа [illegible]гаа итальянска солдадуудыг [illegible]муугаар хубсалhан, арhан [illegible] ба дулаан хубсаhагүй [illegible] хүйтэндэ бээрэжэ, тиф [illegible] үбшэлнэ гэжэ Турциде [illegible] нейтральна шэнжэлэгшэ мэдүүлэ[illegible]

Италиие орхин гараха [illegible] солдадуудые хараhан байна[illegible] тэрэ хэлэhэн байна. Тэдэнэр дуулангүйгээр фронт ошожо [illegible]hэн. Солдадуудай түрэлтэй [illegible] уйлалдаан хэ абяа шэмэгүй [illegible] далые эбдэнэ. Муссолини [illegible] Италидахи өгөө нэрэ алдартай [illegible] юм. Фашистска толгойлогшод [illegible] фашистска парти тэрэнэй [illegible]дэ орожоёо болижо байна. Фашистска парти дотор эбдэрэл-hанд[illegible]лай тэмдэт үзэгдэнэ. Тусгаар [illegible] найрамдал баталха гэhэн хүсэлтэй [illegible] дэлгэржэ байна. Хатуу шанга [illegible] мушхэбэриин байбашье hаань, [illegible]нүүд хадаа английска радио[illegible] дамжуулганнуудые шагнадаг байна юм. Италида английска самолетуудай hаяхан хэhэн добтолго хадаа арадай моральна байдалда [illegible] ехээр нүлеэлhэн байна. Бомбодолгоhоо боложо hанаагаа эобо[illegible] ба дутуу унтаhан ябадалнуудыг [illegible] дэлэмэриин бүтээсые ехээр доо[illegible] оруулба. Олонхи ушарнуудыг [illegible] дэлэмэришэд ажалдаа оройдоо[illegible] гаранагүй.

Сицилидэ үнэхээрээ буhалта болоhон ба мэдэгдэгүй хүнүүд [illegible]hүнидээ гэрэй ханануудта [illegible] гаргаанууудтай эб найрамдал [illegible] талагты (ВСК)»—гэhэн лозунгуудые бэшэдэг байна гэжэ нейтральна шэнжэлэгшэ батална.

Гитлеровецүүд Италиие ээзэмдээ

СТАМБУЛ, ноябриин 24. (ТАСС). Мүнөө үедэ Италида 400 мянган [illegible]ан үлүүтэй германска солдадуудые суглуулагдаhан байна гэжэ [illegible]тагай журналистска [illegible] мэдээжэ болоhон байна. Германска сэрэгүүд хадаа тэдэниие Ливийруу элгэжэ болохо байhан [illegible] хүлеэнэ. Германска командованиие хадаа Бриндизи, Бенгази порт[illegible]нуудые ба Дундада далай соо итальянска суднануудые англиска авиациин таhаралтагүйгээр бомбододогhоо боложо Ливийска итальянска коммуникацинуудые эбдэрhэн ушараар тэрэнэй hаанаа бариие тайлбаридаг байна. Үнэндээ хадаа германска эдэ хүсэнүүд болбол Италидахи германска эзэмдэлгын армиин үүргые хүлгэжэ байдаг юм. Мюнхендэ Гитлерэй хэлэhэн hүүлшын үгэ[illegible] ехэтие итальянска хэблэлэй толилоогүй байhан ушараар итальянска германска харилсаанууд элирэлгэнэ. Газетэнүүд болбол Гитлерэй үгэ хэлэhэн тухай багахан мэдээсэлнүүдые толилолгоор хязаарлаhан байна.

Саазалха гэhэн шидхэбэриие Болгаридаа гарганад

СОФИЯ, ноябриин 24. (ТАСС). Болгарска газетэнүүдэй мэдээсhэн ёhоор, Титольдохи сэрэгэй полевой сүүд болбол хоёр болгариие—Трайко Бочков ба Стефан Стояновые — «Коммунистска эмхидэ хабаатай байhанайнь түлөө» саазалха гэжэ шидхэбэ. Нүгөө хоёр болгариг Аспарух Бобрубинов ба Димитр Мирчев гэгшэ 12,5 жэл түрмэдэ hуулгаар ба 275.000 лев штраф түлхэжэ шидхэгдэhэн байна. Пловдивска сэрэгэй полевой сүүд хүдэлмэришэн Арифовые „гражданска мобилизаци тухай хуулиие" ёhоор алоа хүүрэгхэhээ арсаhанайнь түлөө 6 жэл түрмэдэ хаахаар шидхэбэ.

Карюусалгата редактор Д. ДАМДИНОВ.

ГАРРИМАНАЙ РАДИОГООР ХЭЛЭhЭН ҮГЭ

ЛОНДОН, ноябриин 25. (ТАСС). Арендээр гү, али урниhаар буу зэбсэг үгэхэ хуулиие бэелүүлхэ Англидахи США-гэй түлөөлэгшэ Гарриман болбол Англида туhалха американска туhаламжые ба юумэ үгэлгые ехэдхэхэ тухай Лондондо радиогоор үгэ хэлэбэ гэжэ Рейтер гэдэг агентство дамжуулна.

Гарриманай хэлэhэниинь: Далайгаар дамжуулан Англида манай юумэ үгэлгэ, далайн hахюул тогтоohон ба мүн ябуулаhан юумээ hахин үдэшэхэ ябадал болбол дайнай газаа тээ үлэхэ арга боломжые бидэндэ үгэхэ байха гэhэн hанамжаар бидэ США-да хүмүүжүүлэгдэнхэй байгаабди. Мүнөөшье манай флот далай дээрэ германска уhан доогуур ябадаг онгосонуудые ба самоледуудые буудахадаа мүн лэ бидэниие дайнай газаа тээ үлөөхын тулада үйлэдэгдэнэ. Гэбэшье, hаяын hарануудай туршада „дайнай газаа тээ үлэхэ" гэhэн үгэ ондоо шэнэ удха шанартай болоо. Мүнөө бидэ болбол гитлеризмые үгы болгоогүй сагта эб найрамдалые тогтоожо болохогүй юм гэжэ мэдэнэбди. Үнгэрэгшэ неделидэ нейтралитедэй туhалаа гэжэ би тооломоноб. Россида туhалжа ба дэмжэлгэ үзүүлжэ байhан ябадалые мүнөө олонхи американецуудыг тодоор хаража байна гэжэ би бодоноб. Нацистска сумэрэн оролгодо эсэргүүсэхэ тэмсэлдэнь Россида туhалха ябадал болбол коммунизм тушаахи манай позициие зааханшье хубилгадаггүйе мүнөө олонхи американецуудыг тодоор хаража байна гэжэ би бодоноб.

Ородой саашахи эсэргүүсэлтэ тушаа эхин үедэ хэлэгдэhэн пессимистическэ бодомжые яагаад ородуудыг буруу болгооб гэжэ ойлгоходо туhалhан хэдэн зүйлнүүдые бидэ мэдэнэбди. Агаарай-Сэрэгэй хүсэнүүдэй американска хоёр офицер болбол американска самоледуудые холбоходо туhалжа, тэрээгээр ородой летчигуудые нидэхэдэ hургажа Россида хэдэн hара байhан байна. Американска летчигуудта орходоо ородой летчигуудыг манай самоледто тургенеер даhаа гэжэ тэдэ американска офицернүүд намда мэдээсэе hэн. Манай залуу офицернүүд Советскэ Союзда ерэхэдээ манай элигээhэн юумые ородуудыг hайнаар хэрэглэжэ шадаха гэжэ этигэхэгүй байhан аад, hүүлдэ hайса этигэдэг болоо. Сагайнгаа хүрэхын хирээр бидэ авиационно заводуудта ябажа үзээбди. Эдэ заводуудта американска ба англиска шэнэ станогуудыг бии байна. Тэрэ станогуудта США-да ба Англида үйлэдбэриин ябасие шудалhан хүнүүд хүдэлмэрилнэ. Хүдэлмэри ба эмхидхэлгэнь hайн, бүтээгдэhэн советскэ самоледуудыг тон hайн дайшалхы зэбсэг болоно. Бүтээсээ дээшэлүүлхын тулада недели соохи нэгэ үдэрэйнгээ амаралтада хүлhэгүйгээр хүдэлмэрилхээр бэлэн байдаг хүдэлмэришэнние биденэр харааа hамди.

Бивербрук болбол Сталинтай хеерэлдhэнэйнгээ тухай тандэ хеерэжэ үгэhэн байгаа. Сталин мантай хеерэлдэхэдээ ехэ сэхэ байгаа hэн. Сохом иимэ юумэнүүд манда хэрэгтэй гэжэ лаб байса хэлээд, захилгымни пунктнуудыг тус тустаа ямар байна гэжэ асуугаа hэн. Хангалгын асуудалтай хүсэд танилсанхай. Сталинай ухаан ородой армиие хуталбэриилнэ. Түхеэрэлгын детальнуудые мэдэхынгээ талаар гайхамшагтай юм. Конференциин эхилхэ үедэ Англи гү, али США туо хэрэгэй түлөө шангаар орохо гээ гэжэ Сталин лабаар этигэхэгүй байhан аад, харин конференциин дүүрэхын урда тээhээ абаад hэжэгтүй болоhон байгаа.

Таанар Россида юумэ элигээхынгээ талаар США-hаа түрүүлеет. Черчилль болбол эршамтэ бодолгоороо нэгэшье час hамшажа гаргагүй шухала захиралта үгеет, Бивербрук бусажа ерэхэдээ бухы материал хэрэглэгдэхэ тоогоороо табигдаа байна гэжэ хараа hэн. Черчиллиин хүтэлбэриие ба Бивербругэй эршэмые би магтан гайханаб. Улам ехээр дайлалдахые эрилтэ табиhан—английска арадай зүдхэмжэ болбол—туйлай ехэ удха шанартай байна.

Таанар алхам урагшань хеет, теед, биденэр еенэдынгее ээлжээндэ, еенэдынгее хубида хүртэhэн юумые хэхэл байхабди, энээмдрмэй лаб байса этигэхэдэтнай болохо. Рузвельт гээшэ мүн Черчилль шэнги тиимэл эрид шидэбэритэй хүн юм. Рузвельт болбол США-гэй хуби заяан Англиин хуби заяатай холбоотой гэжэ, мүн дэлхэй дээрэ ямар бутаргахы хүсэн алдуурба гээшэб гэжэ элитээр ойлгоно. Рузвельт болбол мүн Черчилль шэнги зэбүүсэжэ Гитлерые ба нацизмые шоо үзэнэ.

Тиимэдэ манай шууд сэхэ гүйсэдхэхэ зорилго—дайн мүн. Американска үргэн ниитэ арад энэ ушарые улам hайса мэдэдэг боложо байна. Национальна политика болохо изоляционизм болбол хуушаржа орхигдоо. Илалтын түлөө тэмсэлдэ еенэдынгее ямар үүргэ гүйсэдхэхые би уридшалан хэлэжэ шадахгүйб, тиибэшье hаа хэрэгтэй болохоорынь ле бидэ өөрынгөө hуурине эзэлhэн байхабди гэжэ би мэдэнэб.

Бурят-Монголой ҮНЭН
4-дэхи нюур № 282

1942 ондо
„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН"
ГАЗЕТЫЕ ЗАХИЛГА ЭХИЛБЭ.
„Б-М ҮНЭН" ГАЗЕТЫЕ ОЛООРОО ЗАХИЖА АБАГТЫ.
Захилгые почтово контородо, тэрээнэй табагуудта, бэшэг эсэгшэдтэ ба газетэ тараха этигамжатэдтэ хэжэ болоно.
Газетэ захилгые hаатуулжа байhан дутуунууд тухай мэдээсэлэй байгты.
Захилай сэн: 1 hараа—3 түхэриг 35 мунгэн,
3 hараа—10 т. 05 м.; жэл соо—40 т. 20 м.
РЕДАКЦИ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора—3-44 доп. зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-20; [illegible]
Н—3844